Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

Пролетары ўсіх краін, злучайцеся!

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

№ 202 (5876) | 2 верасня 1937 г., чацвер | ЦАНА 10 КАП.

СЁННЯ Ў НУМАРЫ:

Пастанова Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта СССР аб узнагароджанні экіпажа «АНТ-25» тт. Громава, Юмашова, Даніліна.
АРТЫКУЛЫ:
Перадавы—Дваццатай гадавіне Кастрычніка—большэвіцкую сустрэчу.
Х. Лібман—Выбарчая сістэма СССР і забеспячэнне праваў нацыянальнасцей—2 і 3 стар.
І. Каральноў, М. Астапенка—Хто зрывае выкананне пастановы СНК СССР і ЦК ВКП(б)—2 стар.
Новы навучальны год пачаўся. Змагацца за парадак, арганізаванасць і дысцыпліну ў школе—3 стар.
Новымі вытворчымі поспехамі сустрэнем 20-ю гадавіну Кастрычніка—1 стар.
Паведамленне ТАСС.
На пошукі самалёта «Н-209»: палёт Вілкінса. «Красин» прышвартаваўся да крыгі. Паветраная разведка ільдоў.
Учора пачаўся прызыў у РСЧА: На Менскім прызыўным пункце. Свята ўсіх працоўных—4 стар.
ЗА РУБЯЖОМ.
Ваенныя дзеянні ў Кітаі:—Актыўнасць партызанскіх атрадаў у Паўночным Кітаі. Бзі вакол Калгана—4 стар.
Зварот Кітая да членаў Лігі нацый. Заява Чан Кай-шы.
На франтах у Іспаніі.

ДВАЦЦАТАЙ ГАДАВІНЕ КАСТРЫЧНІКА—БОЛЬШЭВІЦКУЮ СУСТРЭЧУ!

30 жніўня ў «Звяздзе» было змешчана пісьмо групы ініцыятараў стаханаўскага руху ў БССР. Яны ўступілі паміж сабой у соцыялістычнае спаборніцтва за дастойную сустрэчу дваццатай гадавіны Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэвалюцыі. Узяўшы на сябе абавязацельствы — навучыць стаханаўскім метадам работы не менш чым па 5 чалавек, выконваць нормы не ніжэй, чым на 140—150 проц., ініцыятары стаханаўскага руху ў БССР заклікалі ўсіх рабочых рэспублікі ўключыцца ў прадкастрычніцкае спаборніцтва.

Прапанова перадавікоў-стаханаўцаў сустрэла жывы водгук у працоўных нашай рэспублікі. У адказ на іх пісьмо асобныя рабочыя, цэлыя цэхі і брыгады бяруць канкрэтныя абавязацельствы.

Рабочыя гомельскай фабрыкі імя Клары Цэткін у гонар XX гадавіны Кастрычніка ўзялі абавязацельства выканаць гадавы план у верасні і да канца года даць прадукцыі звыш плана на 300 тысяч рублёў. Рабочыя гомельскага мясакамбіната абавязаліся даць да канца года на 1 мільён рублёў прадукцыі звыш плана.

Токары менскага завода імя Варашылава Піндрык і Шабан у барацьбе за соцыялістычную прадукцыйнасць працы, за дастойную падрыхтоўку да кастрычніцкіх свят дабіліся выдатных рэзультатаў. Тав. Піндрык даў 560 проц. нормы, а тав. Шабан — 410 проц.

Расце палітычны і вытворчы ўздым у масах. Яно і зразумела. 20-годдзе Вялікай Пролетарскай рэвалюцыі — гэта самая светлая, самая радасная дата ў жыцці працоўных нашай вялікай радзімы, і яму кожны працоўны хоча адзначыць як мага лепш.

Гісторыя ведае нямала рэвалюцый, але ўсе яны прыводзілі ад адной змены эксплаатацыі да другой. Толькі соцыялістычная рэвалюцыя ў СССР канчаткова знішчыла эксплаатацыю чалавека чалавекам і стварыла новы грамадскі лад, пры якім ліквідаваны карэнні эксплаатацыі і эксплаататарскія класы. Вялікая Пролетарская рэвалюцыя — адзіная рэвалюцыя, якая не толькі разбіла путы капіталізма і дала народу свабоду, але і дала яму матэрыяльныя ўмовы для заможнага жыцця.

Хто не ведае, якое цяжкае было жыццё беларускага народу да Кастрычніцкай рэвалюцыі. Царскі ўрад здзекваўся над нацыянальнымі меншасцямі, над ускраіннымі народнасцямі, ператвараючы іх у сваіх каланіяльных рабоў. Працоўныя Совецкай Беларусі ў дакастрычніцкі перыяд перажывалі двайны прыгнёт: нацыянальны і соцыяльны. Іх не лічылі за людзей. Голад, жабрацтва і цемра былі вечным уделам беларускага народу. Але ў вечнасць канулі гэтыя часы. Вялікая Кастрычніцкая Соцыялістычная рэвалюцыя вызваліла раней прыгнечаныя нацыянальнасці і ўказала ім шлях хутчэйшага палітычнага, эканамічнага і культурнага ўздыму.

Усім відаць тая велізарная дапамога, якую аказвае раней прыгнечаным нацыянальнасцям рускі рабочы клас. Усім відаць тыя штодзённыя бацькоўскія клопаты, якія праяўляе аб гэтых нацыянальнасцях і ў прыватнасці аб беларускім народзе вялікі Сталін. Таварыш Сталін дапамог беларускаму народу вызваліцца ад фашысцкіх акупантаў. Таварыш Сталін дапамог выявіць банды шпіёнаў, дыверсантаў і шкоднікаў, агентаў замежных контрразведак, якія хацелі аддаць беларускі народ пад ярмо азвярэлага фашызма. Па ініцыятыве таварыша Сталіна СНК СССР і ЦК ВКП(б) прынялі пастанову, якая дае магчымасць працоўным БССР у найкарацейшы тэрмін ліквідаваць шкодніцтва ў справе калгаснага ўпарадкавання.

Вось чаму беларускі народ славіць таго, каму ён абавязан сваім шчасцем і заможным жыццём — найвялікшага генія чалавецтва, правадыра працоўных таварыша Сталіна. Вось чаму гарыць нянавісць у сэрцах беларускіх рабочых і сялян да лютых ворагаў беларускага народу — польскіх шпікаў, трацкісцкіх і бухарынскіх шкоднікаў.

Польскія шпіёны, трацкісцка-правыя агенты фашызма працавалі і працуюць над тым, каб падарваць магутнасць нашай радзімы, каб адарваць Совецкую Беларусь ад вялікага Совецкага Саюза і аднавіць уладу памешчыкаў і капіталістаў. Узнімаючы сцяг соцыялістычнага спаборніцтва, ініцыятары стаханаўскага руху раней за ўсё думаюць аб моцнасці і сіле сваёй дзяржавы, аб сваёй народнай уладзе, патрабуючы ачысціць да канца беларускую зямлю ад шпікаў і шкоднікаў, расчысціць дарогу сапраўды народнаму стаханаўскаму руху.

Да 20-й гадавіны—ні аднаго рабочага, не выконваючага свае нормы, ліквідаваць вынікі подлай работы шкоднікаў, даць краіне больш прадуктаў, апалу, машын, выканаць план—такое патрабаванне ініцыятараў стаханаўскага руху Беларусі. Задача кіраўнікоў партыйных, совецкіх і гаспадарчых арганізацый—узначаліць палітычны і вытворчы ўздым мас і да гадавіны Кастрычніка дабіцца сапраўды высокіх паказальнікаў у рабоце.

Не дапускаючы параднасці і шуміхі, трэба па-дзелавому абмеркаваць пісьмо ініцыятараў стаханаўскага руху ў кожным цэху і брыгадзе, сярод усіх рабочых нашай прамысловасці. На гэтых сходах шляхам жорсткай большэвіцкай крытыкі трэба выявіць уласныя недахопы кіраўніцтва і тармазы стаханаўскага руху, прыняць канкрэтныя меры іх ліквідацыі і забяспечыць далейшы рост стаханаўскіх радоў. Тут-жа павінны быць вызначаны канкрэтныя абавязацельствы па дастойнай сустрэчы Кастрычніцкіх свят. На сходах і пасля іх павінна шырока разгарнуцца соцыялістычнае спаборніцтва на лепшае выкананне ўзятых абавязацельстваў, на лепшае выкананне вытворчых заданняў. Справа ідзе аб тым, каб у гэты рух уцягнуць літаральна ўсіх працоўных Совецкай Беларусі, каб хваля соцыялістычнага спаборніцтва і стаханаўскага руху ахапіла ўсе куткі нашай рэспублікі.

Безумоўнае выкананне плана прамысловасцю, шырокае разгортванне соцыялістычнага спаборніцтва і стаханаўскага руху, выяўленне і канчатковае выкарчоўванне шкоднікаў і ліквідацыя вынікаў іх варожай дзейнасці—пад гэтымі лозунгамі павінна разгортвацца далейшая падрыхтоўка да 20-й гадавіны Кастрычніцкай Соцыялістычнай рэвалюцыі.

Новымі вытворчымі поспехамі сустрэнем XX гадавіну Кастрычніка

СЛОВА КІРАЎЦАЎ

На агульных цэхавых сходах завода імя Кірава (Менск), прысвечаных абмеркаванню пісьма ініцыятараў стаханаўскага руху, стаханаўцы і рабочыя завастрылі ўвагу на ліквідацыю вынікаў шкодніцтва і знішчэнне ўсіх рагатак, якія перашкаджаюць ім у рабоце.

Ініцыятар стаханаўскага руху на заводзе майстар-вылучэнец Васілеўскі сказаў, што стаханаўцы ліцейнага цэха жадаюць працаваць і безупынна павышаць сваю прадукцыйнасць. Але кіраўнікі прадпрыемства страцілі ўсякі густ да стаханаўцаў, перасталі імі цікавіцца. У ліцейным цэху дах зусім дзіравы і гатовая прадукцыя часта псуецца пад даждажом.

— У гонар надыходзячай дваццатай гадавіны Кастрычніцкай рэвалюцыі яшчэ больш узмацнім нашу работу, павялічым стаханаўскія рады і дадзім краіне новыя нябачаныя паказальнікі соцыялістычнай прадукцыйнасці працы.

Работніца Загорына, Шаблюўскі ўказвалі на аслабленне ў цэху працоўнай дысцыпліны. Некаторыя рабочыя ўходзяць з цэха да гудка, спазняюцца на работу. Начальнік цэха Копач не вядзе рашучай барацьбы з расхлябанасцю і прагульшчыкамі. Рабочае месца, як правіла, закідана ўсякім хламам.

На сходзе калектыва новага механічнага цэха рабочыя абвінавачвалі заўкома, што зараз зусім заглохла соцыялістычнае спаборніцтва. Заўком не займаецца гэтай важнейшай справай.

У адзнаку вялікага пролетарскага свята па заводзе з 7 верасня будзе праведзена стаханаўская пяцідзёнка. Учора-ж па ўсіх цэхах і брыгадах адбыліся вытворчыя нарады, дзе былі намечаны мерапрыемствы, якія забяспечаць высокапрадукцыйную работу ў стаханаўскай пяцідзёнцы.

Адначасова з гэтым на агульных сходах стаханаўцы абавязаліся ахапіць усіх рабочых соцыялістычным спаборніцтвам, каб не было ні аднаго, які-б не ўключыўся ў прадкастрычніцкае спаборніцтва, сваімі лепшымі паказальнікамі служыць прыкладам, падцягваць адстаючых і перадаваць ім свой вопыт.

— Полымя стаханаўскага руху павінна ўспыхнуць з новай сілай на нашым заводзе. Да 20-годдзя Кастрычніка прыйсці з такімі паказальнікамі, па якіх будуць раўняцца астатнія прадпрыемствы горада — такаво слова кіраўцаў. Цяпер чарга за справай.

У. Т.

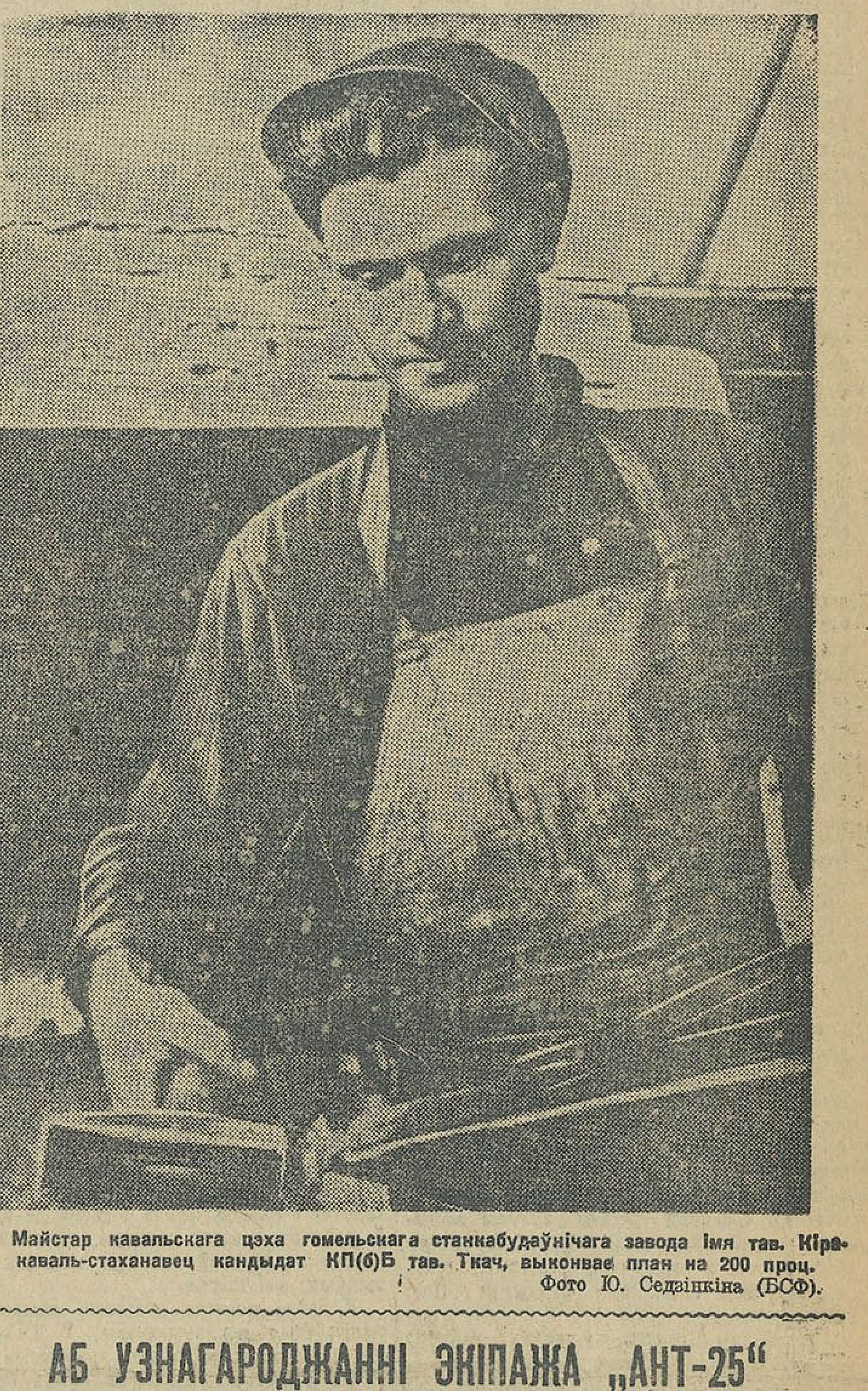

Майстар навальскага цэха гомельскага станкабудаўнічага завода імя тав. Кірава, каваль-стаханавец кандыдат КП(б)Б тав. Ткач, выконвае план на 200 проц. Фото Ю. Сейдішліна (БОФ).

НОВЫЯ РЭКОРДЫ СТАХАНАЎЦАЎ

На Менскім станкабудаўнічым заводзе імя Варашылава шырока разгарнулася прадкастрычніцкае спаборніцтва. Рабочыя гараць жаданнем і поўны энергіяй дастойна сустрэць XX гадавіну пролетарскай рэвалюцыі.

У механічным цэху кожны дзень на дошках выяўляецца выпрацоўка норм рабочымі. У рэзультаце соцыялістычнага спаборніцтва цэх дабіўся новых вытворчых перамог. Стаханавец-токар тав. Бузановіч, напрыклад, выконвае сваю норму на 190—238 проц.

Стаханаўцы: токар т. Шабан і фрэзероўшчык т. Піндрык паставілі новыя рэкорды. Тав. Шабан сваю норму выконаў на 410 проц., а Піндрык на 560 проц.

Дабіліся новых вытворчых поспехаў дзве брыгады групы майстра тав. Райцеса з слясарна-зборачнага цэха. Брыгада па зборцы каменных драбілак (брыгадзір тав. Гарасцюк) сабрала 20 каменных драбілак, замест планавых 15. Брыгада т. Сухоцкага датэрмінова закончыла зборку сушыльных барабанаў.

За высокія паказальнікі групе брыгад майстра т. Райцеса перадан пераходны чырвоны сцяг цэха. Лепшыя стаханаўцы гэтай групы брыгад тт. Вален, Радкевіч, Паўлюк, Лазарчык — [illegible]. Група [illegible] станкоў майстра т. Жыліцкага, брыгаду струганых станкоў т. Ксянета і групу токараў [illegible] т. Круса з механічнага цэха.

В. АСТРОЎСКІ.

ШЫРОКА РАЗГОРТВАЕЦЦА СПАБОРНІЦТВА

З вялікім уздымам сустрэў рабочы калектыў швейнай фабрыкі «Кастрычнік» пісьмо стаханаўскіх ініцыятараў. У цэхах ужо два дні ідзе калектыўнае абмеркаванне закліку аб дастойнай сустрэчы XX гадавіны Кастрычніцкай рэвалюцыі.

Паасобныя цэхі і ленты заключаюць паміж сабой соцыялістычныя дагаворы па павышэнню выпрацоўкі плана, палепшанню якасці прадукцыі, за суцэльную стаханаўскую работу.

Разгортваецца спаборніцтва паміж цэхамі за права заняцця першага месца ў фабрычнай калоне на кастрычніцкай дэманстрацыі.

АБ УЗНАГАРОДЖАННІ ЭКІПАЖА „АНТ-25“ тт. ГРОМАВА, ЮМАШОВА, ДАНІЛІНА

Пастанова Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта СССР

За ажыццяўленне геройскага беспасадачнага пералёту Масква — Паўночны полюс — Злучаныя Штаты Амерыкі і ўстанаўленне новага сусветнага рэкорду дальнасці палёту па прамой Цэнтральны Выканаўчы Камітэт СССР **пастанаўляе:**

1. Узнагарадзіць ордэнам **Чырвоны Сцяг** Героя Совецкага Саюза **ГРОМАВА М. М.** — камандзіра экіпажа «АНТ-25».
2. Прысвоіць званне Героя Совецкага Саюза **ЮМАШОВУ А. Б.** — **другому** пілоту, **ДАНІЛІНУ С. А.** — штурману.
3. Выдаць адначасовую грашовую ўзнагароду ўдзельнікам пералёту: **Громаву** М. М., Юмашову А. Б. і Даніліну С. А.—па 30 тысяч рублёў.

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта СССР М. КАЛІНІН.
Сакратар Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта СССР А. ГОРКІН.

Масква, Крэмль.
1 верасня 1937 г.

НА ПОШУКІ САМАЛЁТА „Н-209“

„КРАСИН“ ПРЫШВАРТАВАЎСЯ ДА КРЫГІ

ПАВЕТРАНАЯ РАЗВЕДКА ІЛЬДОЎ

Згодна паведамлення Галоўпаўночморшляху, чырвонасцяжны ледакол «Красин» раніцою 30 жніўня дайшоў да 72 град. 31 мін. паўночнай шыраты і 148 град. заходняй даўгаты. Не знайшоўшы сярод ледзяных палёў разводдзяў, зручных для пасадкі гідрасамалёта тав. Задкова, ледакол павярнуў назад. Пасля поўдня яго каардынаты былі 72 град. 27 мін. паўночнай шыраты па 148 мерыдыяну. «Красин» прышвартаваўся да ледзянога поля. Лётны атрад тав. Камінскага скарыстаў прыродны аэрадром. Неадкладна на лёд быў спушчан самалёт «Н-167» тыпу «У-2». Машыну хутка сабралі і зрабілі на ёй пробны палёт над месцам стаянкі ледакола. Матор працаваў добра.

На суседству з крыгай ёсць вялікая прагаліна. Яна годна для пасадкі гідрасамалёта тав. Задкова, які мяркуе вылецець з мыса Бароу да «Красина».

31 жніўня з борта ледакола быў спушчан на лёд другі самалёт «У-2» — «Н-29». Пасля яго зборкі на абодвух самалётах «У-2» была зроблена першая лёдавая разведка. Начальнік лётнага атрада тав. Камінскі і капітан «Красина» тав. Белаусаў лёталі на разведку ільдоў у паўночным напрамку. Яны бачылі васьмібальны лёд. Палёў для наладжання аэрадрома няма. Ва ўсходнім і паўднёвым напрамках ад ледакола—разводдзі.

У раёне стаянкі «Красина»—штыль. Тэмпература паветра мінус два градусы.

***

Лётчык тав. Задкоў з прычыны дрэннага надвор'я затрымаўся на мысе Бароу. Як толькі дазволяць метэаралагічныя ўмовы, ён вылеціць да месца стаянкі «Красина».

Паветраная экспедыцыя Героя Совецкага Саюза тав. Шэвелева ўсё яшчэ знаходзіцца ў Амдэрме. Архіпелаг Зямлі Франца Іосіфа закрыт шапкай густога туману. З палягшэннем надвор'я караблі экспедыцыі тав. Шэвелева вылецяць на востраў Рудольфа. (БЕЛТА).

ПАЛЁТ ВІЛКІНСА

Н'Ю-ЁРК, 31 жніўня. (БЕЛТА). Паўпрэдства Совецкага Саюза ў Вашынгтоне аб'явіла, што згодна атрыманага радыё, Вілкінс у 10 гадзін 10 мінут па грынвічскаму часу вылецеў з заліва Уокер. У 20 гадзін 10 мінут ён ляцеў па курсу 148 град. заходняй даўгаты і 83 градусы паўночнай шыраты з хуткасцю, прыкладна, у 120 міль у гадзіну. Палёт праводзіўся пры густым тумане над ільдом, пры ветры, які дзьмуў з хуткасцю ў 1000 метраў у паўднёва-заходнім напрамку. У 21 гадзіну 20 мінут на вышыні 750 метраў сонца было скрыта тоўстым слоем воблачнасці. Самалёт падвяргаўся абледзяненню. Лепшая бачнасць — 8 міль. На адлегласці 200 міль лёд—біты. У 21 гадзіну 50 мінут з прычыны воблачнасці немагчыма было бачыць лёд з вышыні 200 метраў. На адлегласці 200 міль палёт праводзіўся ўсляпую. Самалёт падзергся значнаму абледзяненню. У 22 гадзіны ён вымушан быў вярнуцца. Чакаюць, што Вілкінс сёння-ж вылеціць у Аклавік.

ДРЭННАЕ НАДВОР'Е ЗАТРЫМЛІВАЕ Ў АМДЭРМЕ ПАВЕТРАНУЮ ЭКСПЕДЫЦЫЮ

1-га верасня дрэннае надвор'е зноў затрымала караблі паветранай экспедыцыі Героя Совецкага Саюза тав. Шэвелева ў Амдэрме. Самалёт пілота тав. Грацыянскага з-за туману начуе ў дэльце ракі Калымы, за 20 кіламетраў ад бухты Амбарчык.

У большасці раёнаў совецкага сектара Арктыкі ўчора быў туман і нізкая воблачнасць з паўночнымі вятрамі. Так, у раёне Зямлі Франца-Іосіфа ўчора стаяла хмурная пагода, ішоў снег і дзьмуў вецер з сілай да 5 балаў.

НА СХОДЗЕ ПАРТЫЙНАГА АКТЫВА КАГАНОВІЦКАГА РАЁНА

Вечарам 1 верасня ў клубе імя Сталіна адбыўся сход партыйнага актыва Кагановіцкай раённай партарганізацыі. Даклад аб выніках жнівеньскага пленума ЦК КП(б)Б і задачах партыйнай арганізацыі зрабіў намеснік сакратара райкома тав. Петрухін.

У спрэчках па дакладу выступіла 15 чалавек: тт. Грынман (трэст рэстаранаў), Ноцманаў (БДУ), Варанькоў (шклозавод «Пролетарый»), Каждан (чыгунка), Перлоц (фабрыка імя Куйбышэва) і інш.

Выступаўшыя адобрылі рашэнні жнівеньскага Пленума ЦК КП(б)Б і прызналі правільнай ацэнку, якую дала Бюро ЦК КП(б)Б аб становішчы партыйнай прапаганды ў менскай партыйнай арганізацыі. Разам з тым таварышы рэзка крытыкавалі бюро Кагановіцкага райкома і нам. сакратара РК тав. Петрухіна за дрэннае кіраўніцтва справай ліквідацыі вынікаў шкодніцтва на прадпрыемствах і ў наркаматах, за адсутнасць аператыўнага кіраўніцтва пастаноўкай прапаганды і агітацыі ў партарганізацыі.

Апошнім у спрэчках выступіў сакратар Менскага гаркома КП(б)Б тав. Літвін, які прызнаў правільным рашэнне бюро ЦК у адносінах Менскага гаркома і асабіста яго па пытанню правалу агітацыйна-прапагандысцкай работы ў партыйнай арганізацыі і дрэннае кіраўніцтва масавымі мерапрыемствамі.

У прынятай рэзалюцыі партыйны актыў адобрыў рашэнні жнівеньскага Пленума ЦК КП(б)Б і патрабаваў ад гаркома і райкома выканаць рашэнні Пленума ЦК КП(б)Б і рашэнні Бюро ЦК КП(б)Б аб менскай партыйнай арганізацыі.

Пад бурныя апладысменты паслана прывітальная тэлеграма правадыру народаў таварышу Сталіну. (БЕЛТА).

НА СХОДЗЕ БАБРУЙСКАГА ПАРТАКТЫВА

Учора адкрыўся сход актыва бабруйскай партыйнай арганізацыі. З дакладам аб выніках V пленума ЦК КП(б)Б выступіў выконваючы абавязкі другога сакратара ЦК КП(б)Б т. Левіцкі.

Дакладчык падрабязна спыніўся на подлай дзейнасці польскіх шпіёнаў, якія па заданню фашысцкіх разведак доўгія годы шкодзілі ў народнай гаспадарцы Беларусі.

— У Бабруйскім раёне, — гаворыць тав. Левіцкі, — выключна марудна выконваюцца гістарычныя рашэнні ЦК ВКП(б) і СНК СССР аб аказанні дапамогі калгаснаму сялянству БССР і ліквідацыі вынікаў шкодніцтва ў калгасным землеўпарадкаванні. Гэта паказвае, што ворагі, глыбока замаскіраваўшыся, яшчэ праяўляюць сваю контррэволюцыйную дзейнасць.

Тав. Левіцкі заклікае партыйную арганізацыю падняць яшчэ вышэй рэволюцыйную пільнасць, каб да канца выкарчаваць з усіх шчылін шпіёнаў, шкоднікаў і дыверсантаў.

Калі дакладчык гаворыць аб вялікім Сталіне, які так па-бацькоўску клапоціцца аб беларускім народзе, актыў наладжвае бурныя апладысменты ў гонар таварыша Сталіна.

Пасля даклада разгарнуліся спрэчкі. Выступаўшыя комуністы (Гурэвіч, Сельвінскі, Егіптаў, Філатаў і інш.) рэзка крытыкавалі райком і яго сакратара тав. Хацкевіча за зрыў своечасовага выканання пастановы партыі і ўрада. У раёне не адчуваецца партыйнага кіраўніцтва. Усё гэта скарыстоўваюць шпіёны, шкоднікі, якія пакінуты ў партыйных і совецкіх арганізацыях выкрытымі ворагамі народу.

Трэба сказаць, што т. Хацкевіч дрэнна арганізаваў работу партыйнага актыва. Сход адкрыўся са спазненнем на 2 гадзіны. Раздана было 450 білетаў, а з'явілася на актыў толькі 330 таварышоў.

У рабоце партыйнага актыва прымае ўдзел т. Берман.

Сёння працяг спрэчак па дакладу выконваючага абавязкі другога сакратара ЦК КП(б)Б тав. Левіцкага.

М. АСТАПЕНКА.

НА ПАРТАКТЫВЕ ВАРАШЫЛАЎСКАГА РАЁНА

Учора адбыўся сход партактыва Варашылаўскага раёна г. Менска.

З дакладам аб выніках жнівеньскага Пленума ЦК КП(б)Б выступіў сакратар райкома т. Кавалёў. Ён падкрэсліў, што гістарычная пастанова СНК СССР і ЦК ВКП(б) аб дапамозе беларускаму народу ў справе ліквідацыі вынікаў шкодніцтва ў сельскай гаспадарцы ў радзе раёнаў скажаецца, праводзіцца нездавальняюча. Палітычная слепата некаторых кіраўнікоў і тут скарыстоўваецца ворагамі народу. Варашылаўскі раённы камітэт недастаткова папулярызаваў гэту пастанову ў масах.

— У радзе арганізацый, як, напрыклад, Маслапроме і да гэтага часу, — гаворыць т. Кавалёў, — квітнее сямейственасць, падхалімства, благадушша. Дырэктар Маслапрома Майсееў ведае аб агідных справах ашукання калгаснікаў пры аналізе малака і інш., а падхалім і падпявала Вольскі — намеснік дырэктара — дапамагае яму.

Вольскі піша Майсееву: «Паважаны Александр Станіслававіч! Гэтых поспехаў мы дабіліся дзякуючы вашаму кіраўніцтву — стойкага большэвіка. Жадаем вам спакойна, заслужана адпачыць». Далей Вольскі «агітуе» на комсамольскім сходзе «Няўжо мы, таварышы комсамольцы, якія нарадзіліся пазней, чым т. Майсееў уступіў у партыю, можам указваць на яго недахопы і крытыкаваць яго дзейнасць.

У разгарнуўшыхся спрэчках выступіла 13 чалавек. Многія з выступаўшых спыняліся на пытаннях палітагітацыі. Тав. Грэк — старшыня ЦП швейнікаў — гаворыць:

— Партвучоба ў нашай арганізацыі зусім заглохла, а райком партыі не ішоў далей размоў аб дапамозе.

У канцы была прынята прывітальная тэлеграма правадыру народаў таварышу Сталіну.

ПАВЕДАМЛЕННЕ ТАСС

30 жніўня, у 22 гадзіны, совецкі цеплаход «Тимиразев», які ішоў з англійскага порта Кардзіф у Порт-Саід, быў патоплен двума тарпедамі за 120 кіламетраў на ўсход ад Алжыра. Экіпаж выратаваўся на двух шлюпках, якія былі ўзяты на буксір мясцовымі рыбаловамі і прывезены ў 2 гадзіны раніцы 31-га ў порт Дэліс. Радыётэлеграмай на імя паўпрэдства СССР у Парыжы капітан «Тимирязева» Рындзюк паведаміў аб гібелі цеплахода, выкліканай нападам падводнай лодкі, а таксама аб выратаванні ўсяго экіпажа, і прасіў перадаць гэту вестку ў Маскву.

Беспрыкладны акт бандытызма, учынены фашыстамі над судном гандлёвага флота СССР, якое накіроўвалася з камерцыйным грузам з Англіі ў Порт-Саід, выкліча найвялікшае абурэнне грамадзян СССР і чэсных людзей ва ўсім свеце. Совецкі ўрад робіць расследванне ўсіх акалічнасцей гэтага гнюснага злачынства для прыняцця адпаведных рашэнняў.

НА З'ЕЗДЗЕ ПРОФСАЮЗА РАБОТНІКАЎ ВЫДАВЕЦТВАЎ

МАСКВА, 1 верасня. (БЕЛТА). 31 жніўня на з'ездзе профсаюза работнікаў выдавецтваў закончыліся спрэчкі па справаздачы ЦК. Больш 60 прамоўцаў, выступіўшых на з'ездзе, надзвычай рэзка крытыкавалі работу ЦК. Поўнейшая бездапаможнасць у вырашэнні асноўных пытанняў профсаюзнай работы, адрыў ад мас, прытупленне палітычнай пільнасці—вось што характарызуе работу ЦК саюза і яго быўш. старшыні Файдыш.

На вячэрнім пасяджэнні выступіў заг. аддзела друку і выдавецтваў ЦК ВКП(б) тав. Таль, які падрабязна спыніўся на задачах большэвіцкага друку ў сувязі з надыходзячымі выбарамі ў Вярхоўны Совет СССР.

АБ ТЭРМІНАХ ЗДАЧЫ ЭКЗАМЕНАЎ І ЗАЛІКАЎ У ВЫШЭЙШАЙ ШКОЛЕ

У мэтах забеспячэння нармальнага ходу вучэбнай работы ў вышэйшай школе з самага пачатку навучальнага года, Камітэт па справах вышэйшай школы пры СНК СССР устанавіў, што студэнты вышэйшых навучальных устаноў павінны ліквідаваць сваю акадэмічную запазычанасць да 15 верасня. К гэтаму тэрміну яны абавязаны поўнасцю здаць усе нязданыя экзамены і залікі.

Студэнты, якія знаходзяцца зараз на вытворчай практыцы, павінны ліквідаваць сваю акадэмічную запазычанасць на працягу двух тыдняў з моманту звароту іх з практыкі. (БЕЛТА).

ХТО ЗРЫВАЕ ВЫКАНАННЕ ПАСТАНОВЫ СНК СССР І ЦК ВКП(б)

На нарадзе, праведзенай Любаньскім райкомам КП(б)Б і райвыканкомам пасля апублікавання пастановы Соўнаркома СССР і ЦК ВКП(б), старшыні калгасаў няправільна былі арыентаваны ў пытанні жароту калгаснікам шкодніцка-адрэзаных прысядзібных участкаў. У выніку, у пераважнай частцы калгасаў, сядзібы былі дарэзаны толькі да мінімальнай нормы. Больш таго, справа дайшла да такой агіднасці, калі цяпер у асобных калгаснікаў адрэзалі сядзібы, якімі яны карысталіся ў апошнія гады. Так зрабілі ў калгасе «Іскра», Яменскага сельсовета, дзе прысядзібныя ўчасткі зменшаны супроць мінулых гадоў Рымашэўскаму Э. з 0,45 гектара да 0,35, Шчэрбачэні І. — з 0,45 гектара да 0,40, Сушчэні С. з 0,42 гектара да 0,36, Гальчэні П. э 0,42 да 0,35. Такая-ж практыка праведзена ў калгасах «Асвета», Рачэнскага сельсовета, «Сталёвы конь», Туронскага сельсовета, і іншых.

Злачынна зацягваецца ў раёне перадача калгасам зямель ліквідуемых лугтасаў. З 42 калгасаў, якія павінны атрымаць зямлю, толькі чатыром яна запісана ў акты на вечнае карыстанне. З 10 тысяч гектараў перадавасмай зямлі паказана калгасам у натуры пакуль толькі 4 тысячы гектараў. Такія ганебныя тэмпы перадачы зямлі падказаны ворагамі. За гэты час у лугтасе «Загалле» папсавалі ўжо жывёлай важную асушальную магістраль на перадаваемых землях, што пагражае далейшым псаваннем сістэмы і выклікае затраты вялікай сумы грошай на адназўленне магістралі.

Карыстаючыся бясклопатнасцю раённых арганізацый, нейкі Шэшка — работнік лесгаса — прапанаваў план перадачы калгасам лясоў, па якому калгасы атрымлівалі лясныя ўгоддзі ў розных месцах. Пасля правалу гэтай яўна шкодніцкай зацеі, старшыня РВК Мялешка даво́ў да ведама калгаснікаў новы план перадачы лясоў, у якім колькасць лесу ўдвая перавышала адпушчаны дзяржазай лес для перадачы калгасам. Гэты варожы ўчынак зроблен з мэтаю кампраметацыі важнейшай пастановы ЦК і Соўнаркома ў вачах калгаснікаў. Затармазіўшы сваёй практыкай своечасовае выкананне пастановы, Мялешка і не думае паскорыць перадачу лясоў калгасам. Толькі 700 гектараў лесу з 5 тысяч, адпушчаных дзяржавай, перадады калгасам і запісаны ў акты на вечнае карыстанне зямлёй.

Усё гэта стала магчымым толькі таму, што раёнам кіруюць людзі, палітычна неправераныя. Старшыня РВК Мялешка, працуючы раней у Грэскім раёне, быў цесна звязан з сваім цесцем дзякам-кулаком Турпэвічам. Сын Турпэвіча змагаўся супроць совецкай улады, будучы афіцэрам у арміі Юдэніча. Мялешка сам-жа быў звязан з высланымі зараз кулакамі Саладухіным і Зайцам, бандытам Працэнчыкам.

Мялешка пралез у склад райкома КП(б)Б з дапамогай польскіх шпіёнаў, якія арудвалі ў Слуцкай акрузе, не гледзячы на супраціўленне партыйнай арганізацыі, якая два разы адхіляла яго кандыдатуру.

Райком партыі і яго сакратар Кардаш не толькі не вялі неабходнай барацьбы з усімі парушэннямі пастаноў партыі і ўрада, а наадварот, у радзе выпадкаў садзейнічалі шкодніцка-падрыўной дзейнасці ворагаў народу. Так, напрыклад, Кардашу было вядома, што былы старшыня Рачэнскага сельсовета Жартун незаконна адабраў маёмасць у 70 аднаасобных гаспадарак, груба адносіўся да грамадзян, тварыў яўна шкодніцкія справы. Аднак, усё гэта не перашкодзіла райкому рэкамендаваць Жартуна намеснікам загадчыка райземаддзела. Тут ён атрымаў большае поле дзеяння для шкодніцтва.

Пасля прыезду ў раён Кардаша, за ім прыехаў і яго адданы друг, які спачатку працаваў начальнікам палітаддзела саўгаса, а потым дырэктарам МТС. Шкодніцкая дзейнасць яго даходзіла ў 1936 годзе да абураючых размераў.

У райком партыі паступалі шматлікія сігналы ад комуністаў, рабочых МТС, калгаснікаў аб яўна контррэволюцыйнай дзейнасці шкодніка. Але Кардаш увесь час пакрываў бясчынствы абнаглеўшага ворага, які прабраўся дырэктарам МТС. Больш таго, аднаго грамадзяніна мястэчка Любань, крытыкаваўшага ворага, судзілі за падрыў аўтарытэта «начальства».

Кардаш да апошніх дзён прымаў удзел у папойках, якія арганізоўваліся яго другам (зараз выкрыты як шпіён) за дзяржаўныя сродкі. Гэтага шпіёна ён нават перасяліў па суседству ў адзін дом. Ён усяк імкнуўся выгарадзіць заядлага польскага шпіёна.

Гэта не адзіны факт дружбы Кардаша з польскім шпіёнам. Кардаш працаваў у Мозырскім раёне пад кіраўніцтвам выкрытага зараз мацёрага ворага народу. Іх дружба прадаўжалася ўвесь час. Заўсёды бываючы ў Менску, Кардаш наведваў кватэру гэтага ворага.

Кардаш таксама рэкамендаваў старшыней РВК нейкага прайдзісвета Стрыкава —даволі цёмную асобу. Будучы загадчыкам райфа, Стрыкаў тварыў варожыя справы. Аднойчы ў Стрыкава раптоўна знікае партыйны білет. Кардаш неадкладна ў гэты-ж дзень пасля прыдуманай Стрыкавым версіі аб «начной кражы» збірае 30 проц. комуністаў парвічнай арганізацыі РВК і выносіць рашэнне: «хадайнічаць аб выдачы Стрыкаву позага партыйнага білета», між тым, Кардашу было вядома, што Стрыкаў губляе партыйны білет не першы раз.

Комуністы не раз патрабавалі ад райкома партыі рашучага ачышчэння раённай партыйнай арганізацыі ад варожых элементаў і іх прамых стаўленікаў. Аднак, і зараз яшчэ ў раёне працуюць на адказных пастах далёка неправераныя асобы. Упаўкамзаг Глебовіч у перыяд грамадзянскай вайны нечакана трапляе ў Польшчу, як быццам для партызанскай дзейнасці. Біяграфія Глебовіча выклікае ў партыйнай арганізацыі законнае сумненне, а райком чамусьці не спяшаецца з праверкай Глебовіча.

Тры гады ў раёне працуе сакратаром райкома тав. Кардаш. І за гэты час перад партыйнай арганізацыяй ён не ўзняў ні аднаго палітычнага пытання на неабходную вышыню. Яшчэ і зараз не зжыты ў райкоме грубыя зокрыкі, камандаванне, замест канкрэтнай дапамогі маладым партыйным работнікам.

У раёне нярэдка апашлялі важнейшыя палітычныя мерапрыемствы. У 1936 годзе райком арганізоўваў урачыстыя пленумы сельсоветаў для вывучэння Сталінскай Канстытуцыі. Гэтыя пленумы правадзіліся з выпіўкай. На гэта мерапрыемства патрацілі 12 тысяч рублёў дзяржаўных сродкаў. У папойках прымалі актыўны ўдзел адказныя раённыя работнікі.

Прыведзеныя прыклады беспакаранай дзейнасці шкоднікаў, злачыннае залязганне выканання гістарычнай пастановы партыі і ўрада, патуранне ворагам патрабуюць неадкладнага аздараўлення партыйнага і совецкага кіраўніцтва раёна.

І. КАРАЛЬКОЎ,
М. АСТАПЕНКА.

НЕ КІРУЮЦЬ СЯЎБОЙ АЗІМЫХ

Сяўба азімых на калгасах Кармянскага раёна праходзіць вельмі маруднымі тэмпамі. Да 28 жніўня па раёну пасеяна толькі 250 гектараў (план 10.700 гектараў). Такая нікчэмная лічба сяўбы азімых яскрава гаворыць за тое, што кіраўніцтва раёна ад сяўбы самаўхілілася і пусціла яе на самацёк.

Многія калгасы, як «Парыжская комуна», «Звязда», Карацькоўскага сельсовета, імя Якаўлева Куракоўскага сельсовета, «Чырвоны муравей» і «Луч 1 мая», Курганіцкага сельсовета, і іншыя да сяўбы яшчэ не прыступалі.

У калгасе «Чырвоны муравей» яшчэ да гэтага часу не засыпалі насенныя фонды і не падрыхтавалі для пасеву глебы. Не рыхтуюць для сяўбы глебу і ў калгасе «Луч 1 мая».

Не падрыхтавалася і МТС. Трактарныя сеялкі ў МТС яшчэ і зараз стаяць не адрамантазанымі, трактарны парк працуе выключна дрэнна. Трактары часта прастойваюць.

Такое пагражаючае становішча стварылася толькі таму, што раённыя арганізацыі, у першую чаргу райземаддзел (загадчык Янчэўскі) і МТС (дырэктар Белавусаў), сяўбой не кіруюць.

І. КАВАЛЁЎ.

НЯМА ТРЫВОГІ ЗА БУДУЧЫ ЎРАДЖАЙ

Рэчыцкіх кіраўнікоў вельмі мала турбуе, што па раёну зрываецца ў тэрмін сяўба азімых. На 27 жніўня ўсяго засеяна толькі 646 гектараў азімых, ці 4,9 проц. плана. Азімай пшаніцы яшчэ не пасеяна ні аднаго гектара.

Большасць калгасаў раёна толькі зараз распачынаюць сяўбу, а ў Валадарскім, Нова-Барсукоўскім, Артухоўскім, Заспанскім сельсоветах сяўба яшчэ зусім не распачата.

Самым небяспечным з'яўляецца тое, што ў раёне не адчуваецца трывогі за выкананне дзяржаўнага плана, за высокі ўраджай будучага года.

Злачынная бясклопатнасць некаторых старшынь калгасаў прывяла да таго, што ва многіх калгасах да гэтага часу яшчэ не падрыхтавалі насенны матэрыял (калгас «Свет», «Калгасная праца» і рад іншых). Да гэтага часу ў раёні не завезена гатунковае насенне. Райземаддзел і МТС мусіць, задаволіліся толькі атрыманнем нарадаў, бо нічога не робяць, каб хутчэй атрымаць насенне. Не спяшаюцца і ў Наркамземе БССР.

У гэтым годзе рэчыцкія калгасы абавязаны засеяць радавым спосабам 4000 гектараў азімых. Але і па сёння радавымі сеялкамі не пасеяна ні аднаго гектара. А іх у раёне ёсць больш за 100, якімі можна штодзённа засяваць каля 500 гектараў. Аднак сеялкі не скарыстоўваюцца. Тут аддаюць перавагу ручной сяўбе.

Усе гэтыя факты сведчаць аб тым, што ў Рэчыцкім раёне яшчэ не ўзяліся пасапраўднаму за выкарчоўванне шкодніцтва ў сельскай гаспадарцы.

П. ЧЫКУН.

ЧАМУ НЕ ДАЮЦЬ МНЕ РАБОТЫ?

У мінулым годзе я працаваў у Цімкавіцкай МТС. За сезон я даў на сваім трактары «ХТЗ» 1.171 гектар і зэканоміў 1.110 кілограмаў гаручага. Гэтых поспехаў я дабіўся таму, што дырэкцыя дапамагала мне ў рабоце.

Але ў канцы года ў МТС прыслалі новага дырэктара — Крываrot, які з першых дзён пачаў падрываць стаханаўскі рух. Крываrot толькі п'янстваваў, а аб трактарыстах-стаханаўцах не клапаціўся. Трактарыстам не выплачвалі грошай, не давалі кватэры.

Я вымушан быў пакінуць Цімкавіцкую МТС. Наркамзем БССР тады перакінуў мяне брыгадзірам-механікам у Рудабельскую МТС (Глускі раён). У гэтай МТС я працаваў да пачатку мая гэтага года. З прычыны смерці сястры я папрасіўся, каб мяне перавялі ў мой Капыльскі раён, дзе дома асталася толькі адна маці. Наркамзем маю просьбу задаволіў і перавёў зноў у Цімкавіцкую МТС.

Прыехаў я ў МТС і даў дырэктару накіраванне. Дырэктар прачытаў і сказаў: «Пачакай, пасля дамо работу».

І вось ужо трэці месяц, як дырэктар толькі абяцае, але работы мне не дае.

М. Д. ПРЫБЫТКА.

Менская вопытная балотная база на былым Камароўскім тарфяным балоце вырошчвае новыя віды тэхнічных культур. НА ЗДЫМКУ: Работніца балотнай станцыі Ўсесаюзнага балотнага інстытута т. Акуловіч за прапопкай кок-сагыза.
Фото Шышко (БСФ).

УЧОРА ПАЧАЎСЯ ПРЫЗЫЎ У РСЧА

НА МЕНСКІМ ПРЫЗЫЎНЫМ ПУНКЦЕ

Учора ў Менску быў першы дзень прызыва ў рады Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі. Гэты дзень стаў радасным святам для маладых патрыётаў нашай радзімы. Ім—новаму папаўненню РСЧА—вялікая краіна даверае аберагаць сваю творчую працу і шчаслівае жыццё. Таму ў чырвонаармейскія рады іх так клапатліва і любоўна праводзіць уся краіна.

Стройнымі калонамі пад гукі аркестра з чырвонымі сцягамі прыйшлі ўчора на прызыўны пункт у клуб імя Сталіна маладыя рабочыя завода імя Кірава і будаўнікі. Ля ўваходу іх цёпла вітаў камісар пункта і тлумачыў парадак работы прызыўных камісій. Адразу, як толькі яны пераступілі парог клуба, яны адчулі клопаты аб сабе, аб культурным праводжанні часу.

Узорна і ў парадку праходзіць работа на прызыўным пункце. Пакуль выклікаюць у камісію, прызыўнікі слухаюць гутаркі, чытаюць газеты, змагаюцца на шахматнай дошцы, а хто проста разглядае дыяграмы і плакаты з жыцця Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі і прызыўнікаў. Адна дыяграма мімаволі прыцягвае ўвагу ўсіх. Гэта дыяграма —каго дае сталіца БССР Чырвонай Арміі. Тут мы знаходзім і з вышэйшай, сярэдняй і няпоўнай сярэдняй асветай. На фоне гэтай дыяграмы выдзяляецца выключны паказальнік: непісьменных—0. У Чырвоную Армію ідзе здаровае, культурнае, маральна і палітычна ўстойлівае папаўненне.

...Адзін за адным прызыўнікі праходзяць медыцынскі агляд. Затым з нейкім хваляваннем яны падыходзяць да стала прызыўнай камісіі, дзе ўзважваюцца даныя медыцынскіх паказальнікаў і асобы нахіл прызываемага. Многія прама гавораць у якім родзе войск яны хочуць служыць, а іншыя заяўляюць: куды значаць, там буду служыць.

Вось падыходзіць да стала кавалер-ханавец завода імя Кірава Рашкоўскі Сямён. Здаровы, плячысты, па ўсіх адносінах годзен да страявой службы.

Яго даўнейшая мара — стаць танкістам. Камісія рашае прызначыць яго ў бронетанкавае войска.

Штокмана Фёдара — слесара-будаўніка таксама залічылі ў бронетанкавую часць. Ад радасці ён проста не знаходзіць рэбных слоў, каб выказаць свае мы... Ён з нецярпеннем чакаў дня прызыва... саў і раўся з братам Нікалаем, звыштэрмінова служыць у зенітнай артылерыі. І вось сёння, калі ажыццявілася мара Фёдара, ён гаворыць, што ла... адпраўкі у часць ён павінен папоўніць адзін свой прабел — ён павінен уступіць у комсамол.

...Балзёры юнацкі смех, гучныя пе... напаўняюць вялікія залы клуба. ... сціхла любімая песня «О родине». У вя... кай зале пагасла святло, узвілася за... на. Пачаўся канцэрт артыстаў Белдзяр... эстрады. Уважліва слухаюць прызыўнікі арыі з опер, музыкальныя эксцэнтры... мастацкае чытанне. Цёпла яны праводзяць артыстаў якія з радасцю паказваюць ... рад прызыўнікамі сваё мастацтва.

Пасля канцэрта зноў працавалі камісіі.

Ідзе збор новага папаўнення ў рады доблеснай Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі.

Н. ГАРН...

СВЯТА ЎСІХ ПРАЦОЎНЫХ

ГОМЕЛЬ. Дзень 1-га верасня з'явіўся святам для ўсіх працоўных горада. У 9 гадзін раніцы стройнай калонай з песнямі і музыкай прыйшлі на прызыўны пункт у клуб швейнікаў прызыўнікі завода Гомсельмаш. Сёлета яны заваявалі права першымі прадстаць перад прызыўнай камісіяй. Буйнейшае прадпрыемства горада — Гомсельмаш — дае Чырвонай Арміі выдатнае папаўненне. Сярод прызыўнікаў 22 стаханаўцы, 15 інжынераў і тэхнікаў. Многія з прызыўнікаў без адрыву ад вытворчасці набылі спецыяльнасці пілотаў, парашутыстаў, планерыстаў.

На запытанні прадстаўнікоў прызыўнай камісіі ўсе прызыўнікі адказваюць, што яны гараць жаданнем ісці на службу ў рады Чырвонай Арміі, лічаць для сябе вялікім гонарам стаць воінамі Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі.

Большасць дапрызыўнікаў прызнаны камісіяй годнымі для службы ў Чырвонай Арміі.

**

БАРЫСАЎ. Пад гукі баявога ма... прыбыла на прызыўны пункт перадавая моладзь камбіната імя Комінтэрна і фа... завода № 21. Прызыўнікі гэ... прадпрыемстваў першымі сёння пры... ваюцца.

Да стала прызыўнай камісіі па... дзіць комсамолец тав. Калмак. Гэта му... лісты, добра развіты малады рабочы, токар і слесар, цяпер працуе на камбі... планавіком-эканамістам. Тав. Калмак ... лічан у тэхнічныя войскі.

Выходзячых з пакоя, дзе змяшчае... камісія, акружаюць таварышы, моцна ... ціскаюць руку шчаслівым, віншуюць...

Выдатная совецкая моладзь ідзе ў ... воную Армію. Сярод прынятых у пе... дзень прызыву многа стаханаўцаў, та... стаў, пілотаў і ні аднаго непісьменна...

ЯК Я РЫХТАВАЎСЯ ДА ПРЫЗЫВА

Дзень прызыва — радасны дзень у маім жыцці. Да яго я рыхтаваўся заўчно. Я рэгулярна займаўся фізкультурай, здаў нормы на значок ГПА і варашылаўскі стралок першай і другой ступені. Многа працаваў над павышэннем свайго палітычнага ўзроўню.

Я—чацверты сын у маіх бацькоў, маю шчасце папасці ў Чырвоную Армію. Рахуюцца і мае бацькі, што выхавалі ... ноў, якім партыя і ўрад давяраюць зброяй у руках абараняць граніцы нашай шчаслівай сопыялістычнай радзімы. Я той прыняць ганаровую назву байца ... шай доблеснай Рабоча-Сялянскай Чы... най Арміі.

Міхаіл МАЛАШЭНКА—
інжынер завода імя Кірава.

Я ШЧАСЛІВЫ

З вялікім нецярпеннем я чакаў дня прызыва ў родную Чырвоную Армію, бо ведаю, што наша Чырвоная Армія абараняе шчаслівае і радаснае жыццё працоўных Совецкага Саюза. Недарма мой бацька—стары рабочы-каваль і мая маці з вялікай радасцю праводзяць мяне ў рады РСЧА. Яны просяць мяне, каб я добра служыў і авалодваў ваеннымі ведамі. Та жаданне бацькоў я выканаю.

Ужо рыхтуючыся да дня прызыва, многае паспеў. Я ліквідаваў сваю м... пісьменнасць. Не сумняваюся, што і ў ... явой падрыхтоўцы буду добра паспяв...

Дзімітрый ЮШКЕВІ...
токар-стаханавец завода імя Кіра...

ІЛЬНАВАЛАКНО 16-м НУМАРАМ

27 жніўня калгас «Камбайн», Сакалінскага сельсовета (Талачынскі раён) здаў на склад Заготільна 145 кілограмаў ільнавалакна 16-м нумарам. План здачы ільнавалакна ў ліку 27 цэнтнераў калгас мяркуе выканаць да 15 верасня.

І. МАХАНЬКОЎ.

ВЫБАРЧАЯ СІСТЭМА СССР І ЗАБЕСПЯЧЭННЕ ПРАВОЎ НАЦЫЯНАЛЬНАСЦЕЙ*)

Выбарчыя акругі па выбарах у Совет Нацыянальнасцей у аўтаномных рэспубліках будуць складзены з наступнага разліку (у тысячах насельніцтва):

У Башкірскай АССР адзін на 263[1])
» Татарскай АССР » » 253
» Мардоўскай АССР » » 129
» Чувашскай АССР » » 87
» Дагестанскай АССР » » 86
» Удмурцкай АССР » » 79
» Крымскай АССР » » 66
» Чэчэна-Інгушскай АССР » » 59
» Малдаўскай АССР » » 56
» Бурат-Мангольскай АССР » » 56
» АССР Немцаў Паволж'я » » 52
» Марыйскай АССР » » 50
» Кара-Калпакскай АССР » » 34
» Карэльскай АССР » » 34
» Якуцкай АССР » » 30
» Паўночнаосецінскай АССР » » 26
» Кабардз.-Балкарск. АССР » » 25
» Комі АССР » » 25
» Абхазскай АССР » » 24
» Калмыцкай АССР » » 17
» Аджарскай АССР » » 14
» Нахічэванскай АССР » » 11

Ва многіх аўтаномных рэспубліках размер выбарчых акруг большы, чым у некаторых саюзных рэспубліках.

У аўтаномных абласцях размер акруг таксама розны. Адна акруга будзе складзена з разліку (у тысячах насельніцтва):

У Хакаскай аўтаномнай вобласці на 35
» Нагорна-Карабахскай аўтаномнай вобласці на 31
» Адыгейскай аўтаномнай вобласці » 27
» Ойроцкай аўтаномнай вобласці » 24
» Карачаеўск. аўтаномн. вобласці » 21
У Паўднёваосецінскай аўтаномнай вобласці » 19
» Чаркескай аўтаномнай вобласці » 16
» Яўрэйскай аўтаномнай вобласці » 10
» Горна-Бадахшанскай аўтаномнай вобласці » 7

Дакладна таксама ў большасці аўтаномных абласцей выбарчыя акругі больш чым у некаторых аўтаномных рэспубліках.

Такая-ж карціна і па нацыянальных акругах, якіх усяго 10*) і якія ўсе знаходзяцца ў РСФСР, уваходзячы ў склад асобных яе абласцей і краёў. Ненецкая нацыянальная акруга дае аднаго дэпутата ад 17 тыс. насельніцтва, Каракская — ад 13 тыс., Віціма-Олекмінская — ад 10 тысяч, Таймырская — ад 8 тысяч, Эвенкійская — ад 5 тысяч.

Такім чынам і сярод нацыянальных акруг, якія маюць невялікае насельніцтва, ёсць такія, якія па насельніцтву больш выбарчых акруг у асобных аўтаномных рэспубліках і аўтаномных абласцях.

Розніца ў размеры выбарчых акруг па колькасці насельніцтва, якая мае месца ў саюзных і аўтаномных рэспубліках, у аўтаномных абласцях і ў нацыянальных акругах, не прыводзіць да адрознення правоў нацыянальнасцей СССР. Аднолькавую колькасць дэпутатаў, незалежна ад колькасці насельніцтва, даюць усе саюзныя рэспублікі (РСФСР — ад 105 мільёнаў і Армянская ССР — ад 1109 тысяч), усе аўтаномныя рэспублікі (Башкірская АССР — ад 2890 тыс. насельніцтва і Нахічэванская АССР — ад 117 тысяч), усе аўтаномныя вобласці (Хакаская аўтаномная вобласць — ад 174 тыс. насельніцтва і Горна-Бадахшанская аўтаномная вобласць — ад 36 тысяч), усе нацыянальныя акругі. Больш таго: поўная прававая роўнасць нацыянальнасцей атрымлівае сваё найбольш яркае пацверджанне ў тым непрэложным факце, што права на выбранне аднаго дэпутата ў Совет Нацыянальнасцей мае ў аднолькавай ступені як насельніцтва нацыянальнай акругі, прадстаўляючай адну выбарчую акругу, так і насельніцтва любой выбарчай акругі: ці ў саюзнай рэспубліцы, ці ў аўтаномнай рэспубліцы або ў аўтаномнай вобласці. РСФСР дае аднаго дэпутата ў Совет Нацыянальнасцей па адной выбарчай акрузе ад 4200 тысяч чалавек насельніцтва таксама, як аднаго дэпутата дае выбарчая акруга Башкірскай АССР ад 263 тысяч насельніцтва, або выбарчая акруга Хакаскай аўтаномнай вобласці — ад 35 тысяч, або Ненецкая нацыянальная акруга — ад 17 тысяч, або Нахічэванская АССР — ад 11 тысяч, або Горна-Бадахшанская аўтаномная вобласць — ад 7 тысяч, або Эвенкійская нацыянальная акруга — ад 5 тысяч насельніцтва. Гэта гарантавана Канстытуцыяй СССР (артыкул 35) і выбарчым законам (артыкул 22), якія, такім чынам, забяспечваюць поўнае роўнапраўе ўсіх нацыянальнасцей СССР, не ўшчамляючы правоў ні вялікіх, ні малых народаў і забяспечваючы ў той-жа час прадстаўніцтва ў Совеце Нацыянальнасцей нешматлікім народнасцям. Напрыклад, РСФСР як федэратыўнае аб'яднанне будзе прадстаўлена ў Совеце Нацыянальнасцей 252 дэпутатамі. Гэта значыць, што РСФСР як саюзная рэспубліка дасць 25 дэпутатаў, а знаходзячыяся на яе тэрыторыі 17 аўтаномных рэспублік, 6 аўтаномных абласцей і 10 нацыянальных акруг, якія налічваюць каля 16 мільёнаў насельніцтва, гэта значыць амаль у 7 разоў менш, чым уся саюзная рэспубліка ў цэлым (105 мільёнаў), дадуць 227 дэпутатаў, гэта значыць у 9,5 раза больш чым РСФСР як саюзная рэспубліка.

Грузінская ССР дасць 52 дэпутаты, 3 нацыянальныя адзінкі, якія знаходзяцца на яе тэрыторыі (Абхазская АССР, Аджарская АССР і Паўднёваосецінская аўтаномная вобласць) і налічваючыя 509 тысяч насельніцтва, гэта значыць у 6 разоў менш чым уся саюзная рэспубліка, дадуць 27 дэпутатаў, у той час як Грузінская ССР у цэлым ад 3 з лішнім мільёнаў насельніцтва дасць 25 дэпутатаў.

Украінская ССР, налічваючая каля 32 мільёнаў насельніцтва, будзе прадстаўлена ў Совеце Нацыянальнасцей 36 дэпутатамі. 25 дэпутатаў ад УССР як саюзнай рэспублікі і 11 дэпутатаў ад Малдаўскай АССР з насельніцтвам у 616 тысяч, у 50 з лішнім разоў менш чым ва ўсёй Украінскай рэспубліцы.

Усяго ў Совеце Нацыянальнасцей будзе 572 дэпутаты, амаль у 4 разы больш колькаснага складу Совета Нацыянальнасцей ЦВК СССР VII склікання, які налічвае 150 членаў, і амаль столькі-ж, колькі будзе дэпутатаў у Совеце Саюза. Гэта з'яўляецца яшчэ адным доказам (у ліку многіх) поўнага і сапраўднага роўнапраўя двух палат у складзе Вярхоўнага Совета СССР.

ВЫБАРЧЫ ЗАКОН ЗАБЯСПЕЧВАЕ АСОБУЮ АБАРОНУ ІНТАРЭСАЎ МАЛЫХ НАРОДАЎ

Вялікае значэнне ў забеспячэнні правільнасці выбараў у Совет Нацыянальнасцей маюць тыя выбарчыя камісіі, якія на падставе «Палажэння аб выбарах у Вярхоўны Совет СССР» будуць створаны ва ўсіх выбарчых акругах па выбарах у Совет Нацыянальнасцей. Такія выбарчыя камісіі будуць створаны ў кожнай саюзнай і аўтаномнай рэспубліцы, у кожнай аўтаномнай вобласці і ў кожнай нацыянальнай акрузе (артыкул 37 «Палажэння»). Гэтыя камісіі будуць кіраваць арганізацыяй і правядзеннем выбараў у Совет Нацыянальнасцей ад адпаведнай саюзнай рэспублікі ў цэлым, аўтаномнай рэспублікі, аўтаномнай вобласці і нацыянальнай акругі. Апрача таго ў кожнай акрузе па выбарах у Совет Нацыянальнасцей ствараецца таксама акруговая па выбарах у Совет Нацыянальнасцей выбарчая камісія (артыкулы 45 і 48).

Напрыклад, у Армянскай ССР будуць створаны рэспубліканская выбарчая камісія па выбарах у Совет Нацыянальнасцей і 25 акруговых выбарчых камісій.

У Азербайджанскай ССР будуць створаны: 1) выбарчая камісія саюзнай рэспублікі і 25 акруговых выбарчых камісій, 2) выбарчая камісія Нахічэванскай АССР і 11 акруговых выбарчых камісій, 3) выбарчая камісія Нагорна-Карабахскай аўтаномнай вобласці і 5 акруговых выбарчых камісій.

У РСФСР будуць створаны: 1) выбарчая камісія саюзнай рэспублікі і 25 акруговых выбарчых камісій, 2) 17 выбарчых камісій па аўтаномных рэспубліках і па 11 акруговых выбарчых камісій у кожнай аўтаномнай рэспубліцы, 3) 6 выбарчых камісій па аўтаномных абласцях і па 5 акруговых выбарчых камісій у кожнай аўтаномнай вобласці, 4) 10 акруговых выбарчых камісій па нацыянальных акругах, па адной на кожную акругу.

Выключнае палітычнае значэнне мае артыкул 68 «Палажэння аб выбарах у Вярхоўны Совет СССР», указваючы, што выбарчыя бюлетэні друкуюцца на мовах насельніцтва адпаведнай выбарчай акругі. У гэтым сказваецца ўвага да ўсіх, вялікіх і малых, народаў СССР, незалежна ад іх культурнага ўзроўню. Партыя Леніна—Сталіна і совецкая ўлада зацікаўлены ў тым, каб усе народнасці СССР прымалі актыўны ўдзел у фармаванні вышэйшага органа дзяржаўнай улады Совецкага Саюза — Вярхоўнага Совета СССР. У гэтым таксама зацікаўлены і ўсе насяляючыя СССР народы. Таму наш выбарчы закон мае глыбока інтэрнацыянальны характар.

Уся сістэма выбараў у Совет Нацыянальнасцей наглядна пацвярджае тыя выключныя гарантыі, якімі Канстытуцыя СССР і выбарчы закон забяспечваюць не толькі поўнае роўнаправе ўсіх нацыянальнасцей СССР, але і асобую абарону інтарэсаў малых народаў шляхам прадастаўлення ім большага прадстаўніцтва ў Совет Нацыянальнасцей. Гэта не толькі відаць з таго, што меншыя нацыянальныя адзінкі будуць у цэлым прадстаўлены больш чым буйныя нацыянальныя аб'яднанні як саюзныя рэспублікі, але і т... што выбаршчыкі ў нацыянальных ра... будуць выбіраць двух дэпутатаў у С... Нацыянальнасцей. Так, напрыклад, ... баршчык у нацыянальнай акрузе г... суе за аднаго дэпутата ў Совет Нац... нальнасцей ад сваёй акругі ў цэлым ... другога дэпутата ў Совет Нацыянал... цей ад сваёй саюзнай рэспублікі па ... барчай акрузе, складаючай адну д... цаць пятую частку тэрыторыі гэтай ... публікі па колькасці насельніцтва. ... сама, гэта значыць за двух дэпута... будзе галасаваць выбаршчык, які ж... ў аўтаномнай вобласці: тое-ж у аўта... най рэспубліцы.

Так, выбаршчык, які жыве ў Ненец... нацыянальнай акрузе, галасуе за ад... дэпутата ў Совет Нацыянальнасцей ... сваёй нацыянальнай акругі і за дру... дэпутата ў Совет Нацыянальнасцей ... РСФСР па той выбарчай акрузе, у ск... якой уваходзіць Ненецкая нацыянал... акруга.

Выбаршчык, пражываючы ў Ойроц... аўтаномнай вобласці, галасуе за ад... дэпутата ў Совет Нацыянальнасцей ... сваёй вобласці па выбарчай акр... складаючай адну пятую частку воб... ці па колькасці насельніцтва. Гэт... выбаршчык галасуе за аднаго дэпутат... Совет Нацыянальнасцей ад РСФСР па ... паведнай выбарчай акрузе, у склад я... уваходзіць Ойроцкая аўтаномная ... ласць.

Таксама адбываюцца выбары ў аў... номных рэспубліках. Напрыклад, вы... шчык, які пражывае ў Кара-Калпакс... АССР, галасуе за аднаго дэпутата ў Со... Нацыянальнасцей ад сваёй аўтаном... рэспублікі па выбарчай акрузе, склад... чай адну адзінаццатую частку данай аў... номнай рэспублікі па колькасці нася... ніцтва. Ён-жа галасуе ў Совет Нац... нальнасцей за аднаго дэпутата ад Узб... скай ССР па адпаведнай выбарчай ак... зе, у склад якой увойдзе тая частка ... ра-Калпакскай АССР, у якой жыве ... выбаршчык. Гэта трэба разумець так. ... рыторыі выбарчых акруг па аўтаном... рэспубліцы не супадаюць з тэрыторы... выбарчых акруг па саюзнай рэспублі... Зусім таксама колькасць насельніц...

(Канец на 3 стар.).

---

[1]) Усе прыводзімыя лічбы ўзяты акруглена па даных аб колькасці насельніцтва на 1 студзеня 1933 г.

*) Пачатак гл. у «Звяздзе» ад 1 верасня г. г.

* 1) Віціма-Олекмінская (Усходне-Сібірская вобласць), 2) Карэльская (Калінінская вобласць), 3) Комі-Пермяцкая (Свердлоўская вобласць), 4) Каракская (Камчацкая вобласць, ДВК), 5) Ненецкая (астравы Паўночнага Ледавітага акіяна і Белага мора, Паўночнай вобласці), 6) Осцяка-Вогульская (Омская вобласць), 7) Таймырская (Краснаярскі край), 8) Чукоцкая (Камчацкая вобласць, ДВК), 9) Эвенкійская (Краснаярскі край), 10) Ямала-Ненецкая (Омская вобласць).

НОВЫ НАВУЧАЛЬНЫ ГОД ПАЧАЎСЯ

ЗМАГАЦЦА ЗА ПАРАДАК, АРГАНІЗАВАНАСЦЬ І ДЫСЦЫПЛІНУ У ШКОЛЕ

* * *

З НОВАЙ ЭНЕРГІЯЙ

Шчырай радасцю сустракала дзетвара першы школьны дзень. Напярэдадні вечарам мы прысутнічалі на ўрачыстым закрыцці фарпоста на дзвары дома № 62—64 па Совецкай вуліцы. Тут яшчэ з вясны дзеці самастойна арганізавалі вольны летні час. Расчысцілі двор, абсталявалі пляцоўку, зрабілі маленькую трыбуну і вечарамі развучвалі новыя песні, гульні, фізкультурныя нумары, чыталі, жылі дружнай гурбой.

Закрываючы фарпост, дзеці паказвалі свае поспехі за лета. Сярод іх аказалася нямала здольных танцораў, фізкультурнікаў, дэкламатараў. Дарослыя жыхары дома, запоўніўшыя двор, дружна апладыравалі маленькай Розе Гранат, трэццякласніцы Тамары Гінзбург, жвавай Соні Эльтэрман, фізкультурнай групе з 20 дзяцей і ўсім выступаўшым і прысутным школьнікам, для якіх заўтра наступаў год вучобы. Увесь гэты велізарны жылы дом адзначаў пярэдадзень навучальнага года, як радаснае дзіцячае свята.

Мінула ноч, і вераснёвай ранічай па ўсіх вуліцах і завулках, групкамі і па адзіночцы з партфелямі, сумкамі, ранцамі дзеці ішлі да школ. Зварачалі на сябе ўвагу васьмігадовыя малышы. Яны ўпершыню пераступалі парог школы. Для іх гэта быў урачысты дзень, які запомніцца назаўсёды. Новы свет ведаў і жыцця адкрываўся перад імі. Усхваляваную радасць выказвалі іх тварыкі.

У трэцяй беларускай школе было ўсё загадзя падрыхтавана. Чысценькія калідоры і класы з расстаўленымі сталамі, партамі і школьнымі дошкамі чакалі вучняў. У дзвярах школы дзяцей сустракалі настаўнікі. Загвуч т. Углік сам накіроўваў рэбят па класах. Яшчэ за дзень да заняткаў тут былі праведзены вучнёўскія сходы, паказаны класы, вучні былі азнаёмлены з класнымі кіраўнікамі. Гэта пазбавіла пачатак навучальнага дня ад лішняй сумяціцы і беганіны.

К 9 гадзінам класы ўжо былі запоўнены. Званок апавясціў пачатак заняткаў. Апусцелі калідоры. Толькі на першым наверсе яшчэ гаманілі першакласнікі. Настаўніцы іх клапатліва рассаджвалі за парты.

У пятым класе «г» першы ўрок праводзіў класны кіраўнік, выкладчык геаграфіі т. Ларачкін. Урок быў цікава падрыхтаваны. Выкладчык ілюстраваў уводную гутарку блізкімі і зразумелымі дзецям паняццямі і фактамі. Дзеці ўспомнілі чэлюскінскую эпапею, герaічныя пералёты экіпажаў Чкалава і Громава, заваёвы Паўночнага полюса. Яны былі добра асвядомлены аб усіх гэтых падзеях, ведалі і любілі імёны Герояў. За лета дзеці не забылі мінулагодніх ведаў. Упэўнена адказвалі на пытанні, арыентаваліся на карце. Самы прадмет геаграфіі з гэтага ўроку зацікавіў вучняў.

Калі надышоў перапынак — калідоры зашумелі дзіцячымі галасамі. Адбываліся сустрэчы сяброў па мінуламу году. У гутарках было чым падзяліцца. Кожны меў шмат уражанняў ад праведзенага лета. Выдатнік Ізя Гурэвіч расказваў рэбятам пра піонерскі лагер. Белакуры Шура Матросаў, частры наведвальнік Палаца піонераў і акцябрат, мог пахваліцца авалоданнем фотасправы. У кожнага слаўны летні адпачынак замацаваў сілы, даў новую зарадку для вучобы.

Школа ажыла. Звыш тысячы рэбят запоўнілі чатырохпавярховы прасторны будынак. Выдатныя совецкія школьнікі, прагныя да ведаў і жыцця, селі за парты. І які вялікі гонар быць іх настаўнікам!

Т. ХАДКЕВІЧ.

НАВУЧАЛЬНЫ ГОД ПАЧАЎСЯ. НА ЗДЫМКУ (справа налева): вучаніцы 4-га класа 28-й сярэдняй школы на першым уроку. Першакласнікі 4-й менскай сярэдняй школы пасля заняткаў. Фото Сядзінкіна (БСФ) і Я. Салавейчыка.

* * *

У СТАЛІНСКАЙ ШКОЛЕ

Сярод нізкіх, схаваных у кучачай зеляніне садоў хат ускраіны Менска-Камароўкі велічна вырас за адно лета трохпавярховы будынак 19-й сталінскай школы. [illegible]

Каля школы разбіта велізарная кветкавая клумба, сярод якой узвышаецца зроблены з жывых кветак [illegible]. Пры ўваходзе — вазы з кветкамі, балкон таксама ў кветках, а наверсе герб Беларускай ССР і словы гарачай удзячнасці і любові за шчаслівае дзяцінства, за радаснае жыццё вялікаму Сталіну.

Звонку і знутры на будынку яшчэ відаць сляды нядаўняга будаўніцтва. [illegible]

Дзеці, якія з першага дня пачатку будаўніцтва школы прыходзілі сюды, [illegible]

Таму не дзіўна, што вельмі многія з іх могуць падрабязна расказаць аб гісторыі, калі не можна так назваць, будаўніцтва школы. [illegible] паказалі наведвальніку ўсе 22 прасторных і светлых класных пакоі, [illegible] хімічны кабінет, [illegible] фізкультурную залу, бібліятэку, кабінеты, [illegible] дырэктара школы, настаўніцкую і т. д.

[illegible]

Загадзя і жыццярадасных 1200 заняткаў, якія сёння прышлі ў школу, напоўнілі гэты велізарны будынак незмаўкаемай радасцю, смехам і весялосцю. Школа гудзіць як пчольнік. Але варта празвінець званку, як раптоўна пусцее двор і калідоры. У класы заходзяць настаўнікі і ў школе становіцца ціха-ціха. Дзеці падзелавому слухаюць сваіх выхавацеляў, не прапускаючы ні адзінага слова, каб з першага-ж дня вучобы апраўдаць сталінскія клопаты аб іх і вучыцца толькі на добра і выдатна.

Як у раёне Камароўкі, так і ў іншых раёнах Менска дзеці сталіцы БССР атрымалі да новага навучальнага года 4 такіх-жа сталінскіх школы. Адначасова ў другіх гарадах і раёнах рэспублікі ўступіла ў строй 59 сталінскіх школ.

Н. ВІШНЕЎСКІ.

ЗЛАЧЫННАЕ РОЎНАДУШША

На Ленінскай вуліцы ў цэнтры горада Мозыра вырас прыгожы вялікі будынак — сталінская школа. [illegible]

Але, пераступіўшы парог будынка, [illegible]

Больш таго, [illegible] сваіх класаў. [illegible] настаўніцкую [illegible]

Гэта на першы погляд «дробязь» [illegible] Многія вучні, прышоўшы ў школу, зусім не ведаюць у якім класе яны наогул павінны займацца. Значная частка школьнікаў толькі сёння прынесла пераводы з другіх школ. Ва ўсіх гэтых выпадках дырэктар школы тав. Сталяроў зучням гаварыў: «Ідзіце і садзіцеся ў які-небудзь пакой, а пасля разбяромся».

Сталінская школа, аб якой ідзе гутарка, пачала будавацца ў гэтым годзе. Гарадскі совет і яго старшыня т. Песін не ўлічылі ўрокаў мінулага года і не прынялі мер, забяспечваючых пабудову школы ў тэрмін. Горсоветчыкі на чале з Песіным па сутнасці скампраметавалі ганаровую назву школы ў зачах вучняў. У прасторных і светлых пакоях няма ні аднаго партрэта правадыроў партыі і ўрада, няма ні адной геаграфічнай карты і іншых наглядных дапаможнікаў. Нават такой «дробязі», як класныя дошкі, тут «не паспелі» зрабіць. Не «паспелі» абсталяваць і настаўніцкую, якая змешчана зараз у маленькім пакойчыку.

На ўсе законныя патрабаванні настаўнікаў у горсовеце лаканічна адказваюць: «Масква не адразу будавалася». Здзіўляе той факт, што сталінская школа знаходзіцца пад бокам у акругкома партыі, а становішча яе яўна ненармальнае.

Р. ФРАЛОЎ.

НА УРОКУ

Яшчэ да заняткаў маладыя выхаванцы 21 сталінскай сярэдняй школы запоўнілі класы. [illegible]

[illegible] ...нямі, якія перайшлі з другіх школ.

На ўсе пытанні настаўніцы дзеці давалі не дрэнныя адказы, а некаторыя нават паказвалі добрыя здольнасці.

Нядрэнныя таксама адказы атрымала настаўніца і на іншыя пытанні, не гледзячы на тое, што дзеці за лета сёе-тое забылі. Пасля гэтага тав. Жукава ў кароткіх рысах расказала дзецям, як лічылі другія народы ў старыну, якім чынам з'явіліся рознага роду лічэнні. Невялічкая гістарычная даведка выклікала вялікую зацікаўленасць у дзяцей. Ім хацелася даведацца, як лічылі раней рымляне, грэкі і т. д.

[illegible] Дзеці-ж у гэты дзень атрымалі ад настаўніцы заданне для самастойнай работы.

Першы ўрок, аднак, паказаў, што ў школе ўпачатку не створаны належныя ўмовы для нармальнай работы. Цяжка было настаўнікам праводзіць заняткі, бо з калідора даносіліся крыкі дзяцей, якія заглушалі голас настаўніка. З вялікім спазненнем давалі званок на заняткі.

21-я школа мела ўсе магчымасці для таго, каб да пачатку заняткаў ліквідаваць усе гэтыя «дробязі» і распачаць навучальны год у поўнай гатоўнасці. Але гэтага яшчэ не зроблена.

С. Я.

РАЗГУБЛЕНАСЦЬ І НЕАРГАНІЗАВАНАСЦЬ

(6-я сярэдняя беларуская школа, Менск)

[illegible]

...бачылі раскладу заняткаў. Нават званок быў падан нясвоечасова. А ўборка ў калідорах началася пасля пачатку заняткаў.

Наркомасветы пасля доўгіх размоў так і не забяспечыў школу праграмамі. Тут атрымалі праграму толькі па гісторыі.

Школы не ўкамплектаваны і настаўнікамі. Заняткі пачаліся без загадчыка навучальнай часткі, без настаўнікаў па фізкультуры, спевах і чарчэнню, урокі якіх, аднак, у расклад унесены. Зрыў урокаў тут відавочны.

Разгубленасць і неарганізаванасць адчуваецца і сярод настаўнікаў. Не ўсе яны прышлі на ўрокі з планамі і канспектамі.

Недахопы першага дня трэба неадкладна выправіць. Калектыў школы павінен усе свае сілы прыкласці да таго, каб забяспечыць арганізаванасць, парадак. Гаркому партыі патрэбна не на словах, а на справе аказаць дапамогу школе.

П. К.

СТУДЭНТЫ БЛУКАЛІ ПА КАЛІДОРУ

Першы дзень новага навучальнага года менскі педагагічны інстытут імя А. М. Горкага сустрэў зусім неарганізавана. Студэнты прыходзілі і таўпіліся ў калідорах, не ведаючы сваіх аудыторый. Празвінеў званок. Узнялася шуміха.

Заняткі пачаліся са спазненнем. Было шмат спазніўшыхся, пры чым яны хадзілі па калідору і бясконца адчынялі дзверы аўдыторый, шукалі сваёй групы. Расклад быў парушан з самага пачатку. Група «А» першага курса гістфака замест нямецкай мовы займалася ваенізацыяй. У групе «В» гэтага-ж курса таксама заняткі праходзілі не па раскладу.

Кіраўнікі гістфака на чале з дэканам т. Гайдук (ён-жа дырэктар МПІ) спакойна сядзелі ў сваіх кабінетах і толькі праз 5 мінут пасля званка выйшлі ў калідор і пачалі разбірацца ў чым справа.

Калі-ж, нарэшце, дырэкцыя інстытута зменіць гэты своеасаблівы стыль работы?

Н. РУБІНШТЭЙН.

ВЫБАРЧАЯ СІСТЭМА СССР І ЗАБЕСПЯЧЭННЕ ПРАВОЎ НАЦЫЯНАЛЬНАСЦЕЙ

(Канец).

той або іншай аўтаномнай рэспублікі не супадае з колькасцю насельніцтва ў выбарчай акрузе па выбарах у Совет Нацыянальнасцей ад саюзнай рэспублікі. На выбарчую акругу (па выбарах у Совет Нацыянальнасцей) ад Узбекскай ССР прыходзіцца 217 тысяч насельніцтва, у Кара-Калпакіі-ж — усяго 374 тысячы насельніцтва.

Ва ўсіх прыведзеных выпадках выбаршчык галасуе за двух дэпутатаў у Совет Нацыянальнасцей. Так будзе ва ўсіх тых саюзных рэспубліках, у склад якіх уваходзяць аўтаномныя рэспублікі, аўтаномныя вобласці і нацыянальныя акругі: гэта РСФСР, УССР, Грузінская ССР, Азербайджанская ССР, Узбекская ССР і Таджыкская ССР. Выбаршчыкі Беларускай ССР, Армянскай ССР, Казахскай ССР, Кіргізскай ССР, Туркменскай ССР і абласцей і краёў РСФСР галасуюць толькі за аднаго дэпутата ў Совет Нацыянальнасцей ад сваёй саюзнай рэспублікі па адпаведных выбарчых акругах, якія складаюць адну дваццаць пятую частку адпаведнай саюзнай рэспублікі па колькасці насельніцтва.

КОЖНЫ ВЫБАРШЧЫК ГАЛАСУЕ ТОЛЬКІ АДЗІН РАЗ

Часта задаюць такое пытанне: колькі разоў галасуе выбаршчык пры выбарах Вярхоўнага Совета СССР: два разы ці тры разы?**). Не два разы і не тры. Выбаршчык галасуе толькі **адзін раз**. Выбары ў нас будуць праводзіцца адначасова па ўсяму Саюзу, у адзін дзень, на працягу 18 гадзін, у адным і тым-жа выбарчым участку (артыкулы 25, 71 і 74 «Палажэння»). Выбаршчык прыходзіць **адзін раз** (аб гэтым робіцца адзнака ў спісу выбаршчыкаў; гл. арт. 78) і атрымлівае **адзін** канверт і два або тры бюлетэні, у залежнасці ад таго, колькі яму трэба выбраць дэпутатаў. Гэта значыць, што ў адных раёнах СССР выбаршчык атрымае два бюлетэні, каб галасаваць за аднаго дэпутата ў Совет Саюза і за другога дэпутата ў Совет Нацыянальнасцей. У другіх раёнах СССР выбаршчык атрымае тры бюлетэні, каб галасаваць за аднаго дэпутата ў Совет Саюза і за 2 дэпутатаў у Совет Нацыянальнасцей, пры чым з гэтых двух апошніх выбаршчык галасуе па аднаму бюлетэню за дэпутата ў Совет Нацыянальнасцей ад сваёй саюзнай рэспублікі і па другому бюлетэню — за дэпутата ад сваёй аўтаномнай рэспублікі, або аўтаномнай вобласці, або нацыянальнай акругі.

Такім чынам, мы бачым, што ва ўсіх выпадках грамадзяне СССР галасуюць **адзін раз**. Гэта знаходзіцца ў поўнай адпаведнасці з прынцыпамі нашай Канстытуцыі і нашай выбарчай сістэмы.

СТАЛІНСКАЯ КАНСТЫТУЦЫЯ—ЗАЛОГ ДАЛЕЙШАГА ЎМАЦАВАННЯ БРАЦТВА НАРОДАЎ, НАСЯЛЯЮЧЫХ СССР

Наша выбарчая сістэма, самая дэмакратычная ў свеце і прадастаўляючая самыя поўныя і роўныя правы ўсім нацыянальнасцям СССР, прадстаўляе разіцельны кантраст у параўнанні з тымі рознымі абмежаваннямі ў выбарчых правах для нацыянальных меншасцей, якія існуюць у капіталістычных краінах. Яркую характарыстыку гэтаму становішчу даў таварыш Сталін у сваім дакладзе на Надзвычайным VIII усесаюзным з'ездзе советаў:

«Буржуазныя канстытуцыі маўкліва зыходзяць з прадпасылкі аб тым, што нацыі і расы не могуць быць роўнаправунымі, што ёсць нацыі поўнаправуныя і ёсць нацыі няпоўнаправуныя, што апрача таго існуе яшчэ трэцяя катэгорыя нацый або рас, напрыклад, у калоніях, у якіх ёсць яшчэ менш правоў, чым у няпоўнаправуных нацый» ***).

Дастаткова сказаць, што многамільённае туземнае насельніцтва калоній, належачых буйнейшым дзяржавам свету (Англія, ЗША, Францыя і др.) пазбаўлена выбарчых правоў у парламенты сваіх метраполій. Тое-ж самае назіраецца ў саміх калоніях, дзе большасць туземнага насельніцтва пры дапамозе рознастайных абмежаванняў (маёмаснага, адукацыйнага цэнза і т. д.) пазбаўлена выбарчых правоў у свае туземныя парламенты.

У Паўднёва-афрыканскім саюзе выбарчым правам карыстаюцца толькі брытанскія грамадзяне белай расы, што адхіляе ад удзелу ў выбарах шматлікае туземнае насельніцтва.

У ЗША, канстытуцыя якіх абвясціла, што «права грамадзян Злучаных штатаў на ўдзел у выбарах не будзе адмаўляцца або абмяжоўвацца Злучанымі штатамі або асобнымі штатамі пад прадлогам расы, колеру скуры або ранейшага рабскага становішча», пераважная большасць неграў пазбаўлена выбарчых правоў пад выглядам непісьменнасці. Справа ў тым, што ў многіх штатах ЗША існуюць законы, патрабуючыя ад выбаршчыка ўмення чытаць па-англійску і на англійскай мове каментыраваць канстытуцыю. Гэта патрабаванне адхіляе ад удзелу ў выбарах не толькі неграў, але і многіх іншакраінцаў-эмігрантаў, не валодаючых англійскай мовай.

У Канадзе пазбаўлены выбарчага права індзйцы на ўсёй тэрыторыі, а таксама кітайцы, пражываючыя ў правінцыі Саскачэван, індусы з Брытанскай Індыі і т. д.

Пад выглядам розных абмежаванняў фактычна адхілены ад удзелу ў выбарах індзйцы ў лацінскіх рэспубліках Паўднёвай і Цэнтральнай Амерыкі.

Абмежаванне выбарчых правоў туземнага насельніцтва ў калоніях і паўкалоніях, а таксама нацыянальных меншасцей у радзе капіталістычных краін выражаецца ў патрабаванні адукацыйнага цэнза, якому не могуць задаволіць найбольш адсталыя нацыянальныя меншасці і туземнае насельніцтва (напрыклад, у Індыі толькі 8 проц. пісьменнага насельніцтва).

Вялікім абмежаваннем нацыянальных правоў з'яўляецца патрабаванне ведання дзяржаўнай мовы (у Албаніі, Венгрыі, Балгарыі, Турцыі).

Гэты беглы і няпоўны пералік абмежаванняў палітычных правоў нацыянальных меншасцей, каланіяльных і паўкаланіяльных народаў з дастатковай нагляднасцю сведчыць аб тым палітычным і эканамічным прыгнечанні і заняволенні, у якіх знаходзяцца шматлікія нацыянальнасці капіталістычных краін. Карціна, нарысаваная 15 год назад у «Дэкларацыі аб стварэнні Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік» аб становішчы ў лагеры капіталізма, нікольні не змянілася.

«Там, у лагеры капіталізма, — нацыянальная варожасць і няроўнасць, каланіяльнае рабства і шавінізм, нацыянальнае прыгнечанне і пагромы, імперыялістычныя зверствы і войны». Становішча ў лагеры капіталізма за гэтыя гады не палепшылася, а рэзка пагоршылася.

І зусім па-іншаму абстаіць справа ў лагеры соцыялізма, дзе непадзельна пануюць нацыянальная свабода і прававая роўнасць, узаемнае давер'е, узаемная дружба і брацкае садружаства шматлікіх народаў СССР.

Бліскучую ацэнку дасягненняў Совецкага Саюза ў галіне нацыянальнай палітыкі, ролі і значэння дружбы народаў СССР для далейшага, яшчэ большага ўмацавання краіны соцыялізма даў вялікі правадыр прапоўных мас таварыш Сталін у сваёй прамове на нарадзе перадавых калгаснікаў і калгасніц Таджыкістана і Туркменістана з кіраўнікамі партыі і ўрада 4 снежня 1935 года:

«Але ёсць, таварышы, адна рэч, больш каштоўная, чым бавоўна — гэта дружба народаў нашай краіны. Гэтая нарада, вашы прамовы, вашы справы гавораць аб тым, што дружба паміж народамі нашай вялікай краіны ўмацоўваецца. Гэта вельмі важна і знамянальна, таварышы. У стары час, калі ва ўладзе ў нашай краіне стаялі цар, капіталісты, памешчыкі, палітыка ўрада заключалася ў тым, каб зрабіць адзін народ — рускі народ — пануючым, а ўсе іншыя народы — падпарадкаванымі, прыгнечанымі. Гэта была зверская, воўчая палітыка. У кастрычніку 1917 года, калі ў нас разгарнулася вялікая пралетарская рэвалюцыя, калі мы звергнулі цара, памешчыкаў і капіталістаў, вялікі Ленін, наш настаўнік, наш бацька і выхаваўца сказаў, што не павінна быць ад гэтага часу ні пануючых, ні падпарадкаваных народаў, што народы павінны быць роўнымі і свабоднымі. Гэтым ён пахаваў у труну старую царскую, буржуазную палітыку і абвясціў новую, большавіцкую палітыку — палітыку дружбы, палітыку брацтва паміж народамі нашай краіны.

З таго часу прайшло 18 год. І вось, мы маем ужо добрыя рэзультаты гэтай палітыкі. Гэтая нарада з'яўляецца яркім доказам таго, што былому недавер'ю паміж народамі СССР даўно ўжо пакладзен канец, што недавер'е змянілася поўным узаемным давер'ем, што дружба паміж народамі СССР расце і мацнее. Гэта, таварышы, самае каштоўнае з таго, што дала нам большавіцкая нацыянальная палітыка.

А дружба паміж народамі СССР — вялікае і сур'ёзнае заваяванне. Бо пакуль гэта дружба існуе, народы нашай краіны будуць свабодны і непераможны. Ніхто не страшны нам, ні ўнутраныя, ні знешнія ворагі, пакуль гэта дружба жыве і здраўствуе. Можаце не сумнявацца ў гэтым, таварышы****).

Гэтых сусветна-гістарычных перамог у правільным вырашэнні нацыянальнага пытання вялікая і мудрая партыя Леніна—Сталіна дабілася ва ўпартай і бязлітаснай барацьбе з усімі працiўнікамі і ворагамі ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкі. ВКП(б) выкрыла і разграміла носьбітаў усіх антыпартыйных ухілаў і апазіцый, змыкаўшыхся з контррэвалюцыйным нацыяналізмам і фашызмам, выкрыла і разграміла фашысцкіх агентаў — правакатараў, подлых прадажнікаў і здраднікаў Пятакова і Бухарына і іх гнусных наследышаў.

Партыя Леніна—Сталіна сваёй правільнай нацыянальнай палітыкай забяспечыла бурны палітычны, эканамічны і культурны ўздым вялікіх і малых народаў СССР, прывяла да нябачанага росквіту шматнацыянальны Совецкі Саюз, які прыкоўвае да сябе пільную ўвагу прыгнечаных мас усяго свету, гледзячых на СССР з упаваннем і надзеяй.

Устаноўленая Сталінскай Канстытуцыяй новая выбарчая сістэма СССР, на падставе якой будуць праведзены прадстаячыя выбары ў Вярхоўны Совет СССР, у абедзве яго роўнаправуныя палаты: Совет Саюза і Совет Нацыянальнасцей, — з'яўляецца гарантыяй далейшага яшчэ большага магутнага росквіту і ўмацавання Совецкай соцыялістычнай дзяржавы як роўнаправунага, добраахвотнага саюза свабодных, незалежных і шчаслівых народаў СССР, аб'яднаных у саюзныя совецкія соцыялістычныя рэспублікі.

Пад мудрым кіраўніцтвам партыі Леніна—Сталіна і вялікага правадыра народаў таварыша Сталіна шматнацыянальныя працоўныя масы Совецкага Саюза выберуць у Вярхоўны Совет СССР самых аўтарытэтных, лепшых і знатных людзей краіны, дастойных ганаровага звання дэпутата першага ў свеце совецкага соцыялістычнага парламента, які з'явіцца натхненнем сапраўднага, разгорнутага да канца соцыялістычнага дэмакратызма, сапраўднага народаўладдзя ўсіх нацыянальнасцей Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік.

Х. ЛІБМАН

**) Некаторыя нават пыталі: чатыры разы або пяць разоў, памылкова мяркуючы, што нацыянальная акруга ўваходзіць у склад аўтаномнай вобласці, а гэта — у склад аўтаномнай рэспублікі, якая ў сваю чаргу ўваходзіць у саюзную рэспубліку.

***) **І. Сталін.** «Аб праекце Канстытуцыі Саюза ССР», стар. 19. Партвыдат ЦК ВКП(б). 1936.

****) «Ленін і Сталін». Зборнік твораў к вывучэнню гісторыі ВКП(б). Т. III, стар. 659—660. Партвыдавецтва. 1936 г.

НА ФРАНТАХ У ІСПАНІІ

УСХОДНІ (АРАГОНСКІ) ФРОНТ

Згодна паведамлення іспанскага міністэрства абароны, 31 жніўня рэспубліканскія часці, працягваючы акружаць Бельчыта, занялі будынак семінарыі. Атрады мяцежнікаў безрэзультатна імкнуліся адкінуць рэспубліканскія часці, якія акружаюць Бельчыта.

У сектары Тэруэля рэспубліканцы пасля артылерыйскай падрыхтоўкі занялі 31 жніўня вышыню 1173 і вышыню 1123 (на поўдзень ад высоты Санта-Барбара). Згодна паказанняў палонных, мяцежнікі панеслі ў гэтых баях вялікія страты.

За апошнія дні рэспубліканцы,—згодна паведамлення карэспандэнта «Дэйлі геральд»,—захапілі каля 3.000 палонных.

МАДРЫДСКІ ФРОНТ

Згодна паведамлення міністэрства абароны, мяцежнікі імкнуліся 31 жніўня атакаваць Эль Пардо і Універсітэцкі гарадок. Не гледзячы на сканцэнтраванне мяцежнікамі вялікай колькасці тэхнічных сродкаў, атакі не ўдаліся.

Згодна вестак агенцтва Фебус, артылерыя мяцежнікаў выпусціла на Мадрыд за ўвесь час вайны звыш 5.000 снарадаў. Забіта 768 і ранена 3.567 чалавек. Разам з ахвярамі паветранай бамбардыроўкі ў Мадрыдзе, паводле даных на 31 жніўня, забіта 1294 чалавекі і 5.703 ранена.

ПАЎДНЁВЫ ФРОНТ

Згодна паведамлення Гавас, рэспубліканскія часці занялі важныя пазіцыі на паўднёвы ўсход ад Гранады, якія пануюць над усім раёнам, што прылягае да горада. Рэспубліканцы захапілі вялікую колькасць зброі і боепрыпасаў.

ПАЎНОЧНЫ ФРОНТ

Згодна паведамлення іспанскага міністэрства абароны, рэспубліканская авіяцыя ўзмоцнена абстрэльвала 31 жніўня агрупаванні мяцежнікаў на дарозе, якая вядзе ў Кабуэрніга (на паўднёвы ўсход ад Сантандэра). Акрамя таго, былі праведзены бамбардыроўкі рэспубліканскай авіяцыяй аэрадромы ў Льянес і Колунга (на захад ад Сантандэра). Адзін самалёт мяцежнікаў быў збіты. (БЕЛТА).

ВАЕННЫЯ ДЗЕЯННІ Ў КІТАІ

АКТЫЎНАСЦЬ ПАРТЫЗАНСКІХ АТРАДАЎ У ПАЎНОЧНЫМ КІТАІ

ТОКІО, 31 жніўня. (БЕЛТА). На цяньцзіньскім фронце (на поўдзень ад Цяньцзіня) японскія войскі 30 жніўня занялі Лінцзюаньчжэнь. У той-жа дзень японская авіяцыя бамбардзіравала горад Цанчжоу на Цяньцзінь-Пукоўскай чыгунцы.

Асобныя карэспандэнты прыводзяць весткі аб актыўнасці партызанскіх атрадаў у Паўночным Кітаі. Так, атрад колькасцю ў 1000 байцоў днём 30 жніўня зрабіў напад на занятую японскімі войскамі станцыю Шахэ на Бейпін-Суйюаньскай чыгунцы. Другі атрад, паводле паведамлення карэспандэнта агенцтва Домей Цусін, у той-жа дзень зрабіў напад на мястэчка каля Ваньшоушаня (на захад ад Бейпіна).

Згодна паведамлення карэспандэнта агенцтва Домей Цусін з Чэндэ (правінцыя Жэхэ), на ўсходняй граніцы правінцыі Чахар войскі Маньчжоу-Го пры падтрымцы японскіх войск 30 жніўня занялі Чжоань (на ўсход ад Калгана). Такім чынам, у руках гэтых войскаў зараз знаходзіцца важная стратэгічная лінія, якая ідзе ад Душыкоу на поўдзень праз Чжэн да Юнінчжаня.

ТОКІО, 31 жніўня. (БЕЛТА). Пайпінскі карэспандэнт агенцтва Домей Цусін спавяшчае, што японскія войскі 31 жніўня занялі Ванкоучжэн (на поўдзень ад Пайхая).

БАІ ВАКОЛ КАЛГАНА

ШАНХАЙ, 1 верасня. (БЕЛТА). Згодна японскіх паведамленняў, частка квантунскай арміі (японская акупацыйная армія ў Маньчжурыі) заняла Сіхэін (паўднёва-ўсходняя частка правінцыі Чахар) і прабуюць устанавіць сувязь з часцямі японскай арміі ў Паўночным Кітаі. Японская авіяцыя бамбардзіруе кітайскія войскі, сканцэнтраваныя ў раёне Сіхэін, Вэйсянь (у правінцыі Чахар) і Лайюань (у правінцыі Хэбэй). У раёне Калгана японцы занялі Голэйчуан (на паўднёвы ўсход ад Калгана) і Сіньбаоань (паміж Калганам і станцыяй Хуайлай).

Паводле кітайскіх паведамленняў, часці Лю Жу-міна пасля эвакуацыі Калгана занялі пазіцыі ў раёне Калгана і падрыхтоўваюць контрнаступленне на Калган.

НА ШАНХАЙСКІМ ФРОНЦЕ

ШАНХАЙ, 1 верасня. (БЕЛТА). Цэнтр ваенных дзеянняў на шанхайскім фронце за апошнія дні перанесен у раён Усуна (на поўнач ад Шанхая). Тут, не гледзячы на ўпартае супраціўленне кітайскіх войскаў, японцы працягваюць высаджваць свае падмацаванні. Вёска Усун захоплена японцамі. Галоўныя кітайскія войскі, якія абаранялі раён, адышлі на захад ад Шанхая.

У ноч на 31 жніўня японскія войскі прадпрынялі атаку на кітайскія пазіцыі ў Шанхаі ў раёне Паўночнага вакзала, аднак, гэтая атака закончылася безрэзультатна. Ад запальваючых бомб, скінутых японскімі самалётамі ў раёне вакзала 30 жніўня вечарам, успыхнуў вялікі пажар.

ТОКІО, 31 жніўня. (БЕЛТА). Усе японскія крыніцы па-ранейшаму лічаць, што японскі ўрад найбольшае значэнне прыдае шанхайскаму фронту і што ён ужо сканцэнтраваў у гэтым раёне звыш 100 тыс. войск. Галоўнакамандуючым японскімі войскамі ў Шанхайскім раёне, згодна японскіх паведамленняў, назначан Вай Пэун-ці.

Шанхайскі карэспандэнт агенцтва Домей Цусін спавяшчае, што японскія войскі пры падтрыманні морскіх сіл і авіяцыі 31 жніўня пасля доўгага бою «поўнасцю занялі крэпасць Усун, якая з'яўляецца важнейшым умацаваным пунктам у нізоўях ракі Ванпу».

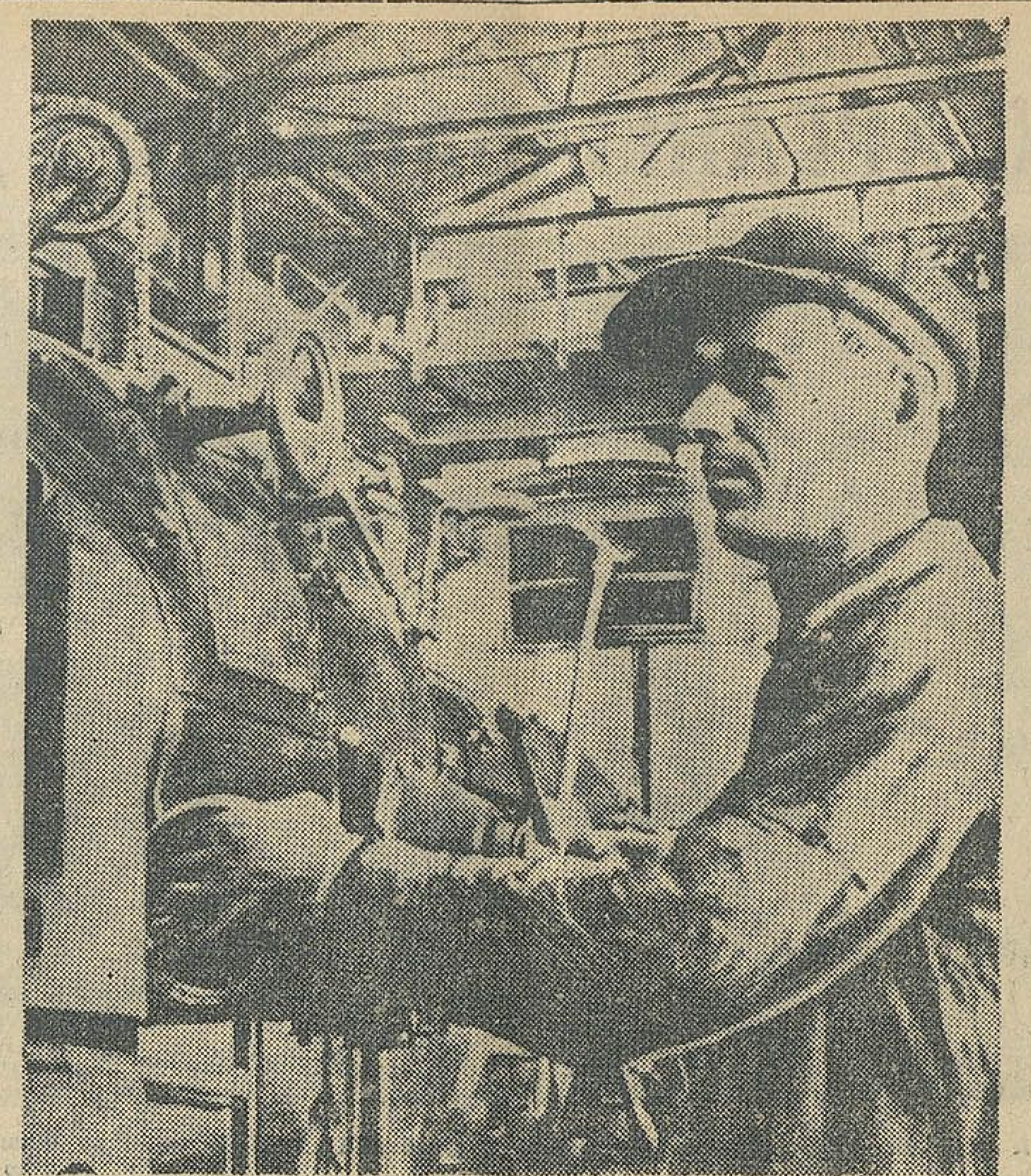

Лепшы стаханавец-токар менскага завода імя Варашылава тав. В. Л. Баеў, узяў на сябе абавязацельства да 20-годдзя Кастрычніка выконваць план не менш, чым на 180 проц., даваць выдатную якасць прадукцыі, захоўваць у чыстаце рабочае месца. Фото С. Грыца.

ЗВАРОТ КІТАЯ ДА ЧЛЕНАЎ ЛІГІ НАЦЫЙ

ЖЭНЕВА, 31 жніўня. (БЕЛТА). Пастаянны далегат Кітая ў Савеце Лігі нацый Ху Ші-тай уручыў сакратарыяту Лігі нацый даклад для перадачы дзяржавам — членам Лігі нацый.

У дакладзе прыводзіцца ход развіцця япона-кітайскага канфлікта, пачынаючы з інцыдэнта ў Люкоуцяо 7 ліпеня. Даклад падкрэслівае, што японцы скарыстоўваюць міжнародны сетльмент у Шанхаі ў якасці базы для сваіх аперацый. Далей у дакладзе адзначаюцца наступныя бясспрэчныя факты:

1. Японскія войскі захапілі кітайскую тэрыторыю, атакуючы кітайскія пазіцыі на сушы, з мора і ў паветры ў Цэнтральным і Паўночным Кітаі, што з'яўляецца актам непрыкрытай агрэсіі.

2. Абараняючы сваю тэрыторыю і ажыццяўляючы гэтым самым сваё натуральнае права, Кітай, наперакор свайму жаданню, вымушан быў звярнуцца да сілы.

3. Цяперашнія дзеянні Японіі з'яўляюцца працягам агрэсіі, пачатай у Маньчжурыі ў верасні 1931 года і разбураюць усю творчую работу, якую кітайскі ўрад праводзіў на працягу апошніх год.

4. Парушаючы, такім чынам, мір на Далёкім Усходзе, Японія падрывае асноўныя прынцыпы статута Лігі нацый. Скарыстоўваючы вайну як зброю нацыянальнай палітыкі і ігнаруючы ўсе мірныя сродкі для ўрэгулявання міжнародных рознагалоссяў, Японія парушае таксама Парыжскі пакт 1928 года (пакт Келога). Японія разам з тым парушае дагавор 9 дзяржаў, заключаны ў 1922 годзе ў Вашынгтоне, не выконваючы абавязацельства паважаць суверэнітэт і незалежнасць, а таксама тэрытарыяльную і адміністрацыйную цэласнасць Кітая.

ІНТЭРВ'Ю З ЧАН КАЙ-ШЫ

ЛОНДАН, 31 жніўня. (БЕЛТА). У інтэрв'ю з Чан Кай-шы 30 жніўня спецыяльны карэспандэнт агенцтва Рэйтэр у Нанкіне задаў яму пытанне, на якіх умовах нанкінскі ўрад згодзіцца спыніць ваенныя дзеянні супроць Японіі. Чан Кай-шы заявіў, што на гэта пытанне можна будзе адказаць толькі пасля таго, як Японія прыме рашэнне адмовіцца ад той недапушчальнай пазіцыі, якую яна займае ў адносінах Кітая. Далей Чан Кай-шы падкрэсліў, што ў інтарэсах захавання ўсеагульнага міру неабходна міжнароднае ўмяшанне ў японa-кітайскі канфлікт. Існінай з'яўляецца той факт,—сказаў Чан Кай-шы,—што цяперашнія дзеянні Японіі разлічаны на стварэнне японскай кантынентальнай імперыі. Вось чаму Кітай, хоць і недастаткова ўзброен, усё-ж змагаецца не толькі за свае інтарэсы, але і за інтарэсы ўсіх нацый, якія прытрымліваюцца прынцыпа святасці і законнасці існуючых дагавораў. Гэта асабліва адносіцца да тых дзяржаў, велізарныя гандлёвыя інтарэсы якіх у Кітаі сістэматычна парушаюцца. Нятрудна прадсказаць,—падкрэсліў Чан Кай-шы,—што здарыцца з гандлёвымі інтарэсамі замежных дзяржаў у Кітаі, калі Японія забяспечыць сабе перавагу ў Кітаі, як не патрабуецца асаблівага прадбачання, каб уявіць сабе, што гэта будзе азначаць у палітычных адносінах. У заключэнне Чан Кай-шы заявіў, што пытанне аб умяшанні ў японa-кітайскі канфлікт павінна быць вырашана дзяржавамі, падпісаўшымі дагавор дзевяці дзяржаў і пакт Келога, а таксама стварыўшымі Лігу нацый.

ПОЛЬСКАЕ УРАДАВАЕ ПАВЕДАМЛЕННЕ АБ СЯЛЯНСКАЙ ЗАБАСТОЎЦЫ

ВАРШАВА, 31 жніўня. (БЕЛТА). Апублікавана падпісанае прэм'ерам Славой-Складкоўскім урадавае паведамленне па поваду апошніх сялянскіх хваляванняў у Польшчы. Яно поўнасцю пацвярджае паведамленні замежнага друку аб актыўным супраціўленні ўладам, аказаным сялянамі ў радзе ваяводстваў у часе 10-дзённай сялянскай забастоўкі, а таксама аб масавых расстрэлах сялян паліцэйскімі карнымі атрадамі.

Паведамленне прызнае, што паліцэйскія атрады адкрылі па сялянах стральбу залпамі «ў інтарэсах аховы спакою і парадку» і забілі 41 і ранілі 34 чалавекі. Лічба раненых не з'яўляецца поўнай, паколькі рад раненых сялян да гэтага часу хаваецца ў лясах і ізаляваных хатах, апасаючыся прыцягнення да адказнасці.

У паведамленні ўказваецца, што сялянскія хваляванні ахапілі толькі цэнтральную частку Польшчы і што найбольш актыўны ўдзел у іх прыняло малазямельнае бядняцкае сялянства.

У заключэнне паведамленне падкрэслівае, што сялянскія хваляванні «не могуць зрабіць уплыў на далейшыя паводзіны ўрада», і пагражае ўдзельнікам сялянскіх антыўрадавых выступленняў і асабліва іх кіраўнікам новымі суровымі карамі.

НАПАД „НЕВЯДОМАЙ“ ПАДВОДНАЙ ЛОДКІ НА АНГЛІЙСКІ ЭСМІНЕЦ „ХЭВОК“

ЛОНДАН, 1 верасня. (БЕЛТА). Агенцтва Рэйтэр атрымала весткі ад адміралцейства, што 31 жніўня ноччу на англійскі эсмінец «Хэвок» напала «невядомая» падводная лодка каля мыса Кабо дэ Сан Антоніо (паміж Алікантэ і Валенсіяй). Эсмінец не атрымаў пашкоджанняў.

Учора-ж два эсмінцы «Гіперыён» і «Гардзі» вышлі з Гібралтара, ў адпаведнасці з загадамі мясцовага морскага камандвання ў раён, дзе «Хэвок» падвергся нападу.

Гібралтарскі карэспандэнт Рэйтэр паведамляе, што, згодна вестак з дакладных крыніц, англійскія эсмінцы «Хірвард» і «Трэсці» далучацца да эсмінцаў «Гіперыён» і «Гардзі» і іншых англійскіх ваенных караблёў для пошукаў паміж Алікантэ і Валенсіяй падводнай лодкі, атакаваўшай англійскі эсмінец «Хэвок».

ЗАМЕЖНЫ ДРУК АБ ПАДПІСАННІ ДАГАВОРА АБ НЕНАПАДЗЕ ПАМІЖ СССР І КІТАЕМ

ЛОНДАН, 31 жніўня. (БЕЛТА). Каментуючы паведамленне аб падпісанні дагавора аб ненападзе паміж СССР і Кітаем, «Морнінг пост» піша, што супроць дагавора зусім нельга пярэчыць і што ён ні ў якіх адносінах не пярэчыць абавязацельствам, узятым на сябе Савецкім Саюзам і Кітаем па статуту Лігі нацый.

Орган кампартыі «Дэйлі Уоркер» указвае, што ўсе прыхільнікі калектыўнай бяспекі будуць шчыра вітаць савецка-кітайскі дагавор, як вялікі ўклад у справу ўсеагульнага міру.

ПРАГА, 31 жніўня. (БЕЛТА). Усе газеты змяшчаюць на відным месцы паведамленне ТАСС аб заключэнні дагавора аб ненападзе паміж СССР і Кітаем. Чэхаславацкі друк аднёсся да гэтага паведамлення з вялікаю цікавасцю і адабрэннем.

З тактычных вучэнняў у часцях БВА

АБХОДНЫМ ШЛЯХАМ

Штурм подступаў да пераправы пачаўся з вечара. Калі апусцілася цемра, дробныя групы разведчыкаў шалясценнем кустоў, усплёскамі вады, рэдкімі ружэйнымі стрэламі, прыцягваючы да сябе ўвагу «праціўніка», паслаблялі яго пільнасць поўнай маўклівасцю на тых участках, дзе на самай справе падрыхтоўвалася пераправа.

У пераклічку вінтовак умяшалася скорагаворка кулямётаў. «Чырвоныя» яўна ўзмацнялі нажым. Гэта прымушала камандзіра часці «сініх», абараняўшых шляхі да пераправы, быстра перагрупаваць сілы, сканцэнтраваўшы ўдарныя кулакі ў месцах мяркуемай пераправы. Гэта і трэба было камандзіру Бычкоўскаму. Узмацняючы агонь кулямётаў у ложных пунктах, ён маўкліва сканцэнтроўваў пераправачныя сродкі і галоўныя сілы там, дзе гэтага не чакаў «праціўнік», дзе не было яго сіл.

Цемра свята захоўвала тайну замысла камандзіра. Сапёры працавалі ў поўнай маўклівасці. На беразе з'явіліся надуўныя лодкі і наскора зробленыя паромы. З самай раніцы спешныя эскадроны пераўляліся на бераг, заняты «сінімі», накапліваючы сілы для сакрушальнага ўдару ў фланг нічога не падазраваючаму праціўніку.

ДЗЕНЬ У ТЫЛУ „ПРАЦІЎНІКА“

Пад ударамі імклівых эскадронаў, уступаючы націску жалезных радоў пяхоты, «сінія» адыходзілі да выгадных абарончых рубяжоў. К ночы гарачы гоман кулямётаў, глухія раскаты гарматных залпаў змоўклі. Апчаціўшыся шчупальцамі палявых вартавых, абодва бакі часова спынілі «бой». Толькі разведка маўкліва вяла работу, вызначаючы слабыя месцы, выведваючы сілы «праціўніка». Лейтэнанту Гомзіну была даручана сур'ёзнейшая задача: карыстаючыся цемрай, прабрацца праз топкае, парослае хмызняком балота ў размяшчэнне «праціўніка», астацца там, бесперапынна снабжаючы сваю частку данымі аб дзеяннях «праціўніка». Для сувязі групе разведчыкаў Гомзіна была прыдана палявая сувязь. Балота, праз якое прадстаяла прайсці Гомзіну, было непраходным. Але ці ёсць перашкоды для чырвонаармейцаў? Не. Яны заўсёды з гонарам знойдуць выхад са становішча. Гомзін, вопытны камандзір-разведчык, асабіста прайшоў уздоўж балота, аглядаючы берагі. У адным месцы ён заўважыў сляды кароў і авечак, якія вялі ў балота. Гомзін вырашае: калі жывёла пераходзіць тут, значыцца ёсць трапа, значыцца прабяромся і мы. Праз некалькі мінут ад Гомзіна паступіла радыёданясенне: «Балота пройдзена». Аставалася прайсці між звенняў палявых варт. Зноў, асабіста паказваючы прыклад як трэба дзейнічаць ноччу, Гомзін павёў разведчыкаў. Досвіткам невялікая яго група, па-майстэрску выведваючы размяшчэнне агнявых сродкаў «праціўніка», дакладна інфармавала аб сілах і сродках «праціўніка» штаб сваёй часці, накіроўваючай свае ўдары ў самыя адчувальныя месцы.

* * *

Прыкладаў хітрасці, вынаходлівасці, смелага рашэння задач можна прывесці сотні, і кожны з іх—сведчанне самааданай і майстэрскай работы савецкіх патрыётаў байцоў і камандзіраў Чырвонай Арміі, прыкладаючых свае сілы, каб узняць магутнасць Чырвонай Арміі, даць узоры бліскучага залодання ваенным майстэрствам.

П. ВАЛЬД.

Адказны рэдактар Д. В. ЮРНОЎ.

Дзіцячы гукавы кінотэатр
КАРЛ БРУНЕР

Гукавы кінотэатр «Спартак»
Усходні фільм «ГЮЛІ»
(Нямы варыянт)

ДЗЯРЖЦЫРК
Парк імя Горкага
(тэл 22-725)
ЗАКРЫЦЦЁ СЕЗОНА
2, 3, 4, 5, 6 верасня
апошнія пяць прадстаўленняў
Першы раз у Менску — палёт у мяшку з завязанымі вачыма на амерыканскім турніку—
4 ДОРЭН
Рэкордныя трукі — 4 СОКАЛ — крафт-жанглёры
Адзіны ў сваім жанры ЦХАМЕЛІДЗЕ — дрэсіраваныя сабачкі.
НОВАЯ ДРЭСІРОЎКА
КАЎКАЗСКІ ЭЦЮД пад кіраўніцтвам М. Д. АНІСІМАВА і шмат іншых нумароў.
Пачатак у 9 гадзін вечара.

ЭЛЕКТРАСТАНЦЫЯ
прапануе ўсім абанентам ПАГАСІЦЬ СВАЮ ЗАПАЗЫЧАНАСЦЬ ЗА электраэнергію
да 5 верасня.
Пасля ўказанага тэрміну ўсе неплацельшчыкі
будуць выключаны.
Абаненты, не разлічаныя кантралёрамі больш месяца, павінны з'явіцца для разліку, не чакаючы яго прыходу (спісаўшы паказанні шчотчыка).
ДЫРЭКЦЫЯ.

ПАТРАБУЮЦЦА:
РАБОТНІКІ ПРЫЛАЎКА і ЛАТОШНІКІ для продажу табачных вырабаў, а таксама і ВАРТАЎНІКІ.
Звяртацца на адрасу: Менск, Пляц Волі, 4, Галоўтабак.

Гукавы кінотэатр «Чырвоная зорка»
Прыгоды. Фільм 7+2
На летняй эстрадзе—канцэртн. адд.

Гукавы кінотэатр «Пролетарый»
НА ДАЛЁКІМ УСХОДЗЕ
На летняй эстрадзе—канцэрт. адд.

Гукавы кінотэатр «Інтэрнацыянал»
ЗДРАДНІЦТВА МАРВІНА БЛЕЙКА

Памяшканне Дзяржаўнага Яўрэйскага тэатра БССР. (Тэл. 24-122)
Адкрыццё зімовага сезона Дзяржаўнага тэатра МУЗКАМЕДЫІ БССР
5, 6, 7, 8 верасня
МІЛЕКЕР
„НИЩИЙ СТУДЕНТ“
Аперэта ў 3-х дзеях.

КНІГАГАНДЛЁВАЕ АБ'ЯДНАННЕ ДЗЯРЖАЎНЫХ ВЫДАВЕЦТВАЎ КОГІЗ
Цэнтральная „КНІГА-ПОШТАЙ“ у гор. Маскве
рэарганізавана ў абласную „КНІГА-ПОШТАЙ“ МОГІЗ'а
і выконвае заказы выключна ў межах Маскоўскай вобласці.
ПРЫ ЎСІХ РЭСПУБЛІКАНСКІХ, АБЛАСНЫХ І КРАЯВЫХ АДДЗЯЛЕННЯХ «КОГІЗ'а».
АДКРЫТЫ АДДЗЕЛЫ „КНІГА-ПОШТАЙ“ КОГІЗ'а.
З усімі заказамі на кнігі звяртацца ў аддзелы «КНІГА—ПОШТАЙ» КОГІЗ'а сваёй вобласці, края, рэспублікі. Заказы выконваюцца наложаным плацяжом без задатку.

РАДЫЁКАМІТЭТ пры Соўнаркоме БССР
(Менск, Рэвалюцыйная, 3)
АБВЯШЧАЕ КОНКУРС
НА ДЫКТАРА РАДЫЁПЕРАДАЧ
ДЛЯ ПАСТАЯННАЙ РАБОТЫ Ў РАДЫЁСТУДЫІ БЕЛРАДЫЁКАМІТЭТА.
па наступных радыёперадачах:
а) ЛІТАРАТУРНА-МАСТАЦКІЯ;
б) ПАЛІТЫЧНЫЯ ПЕРАДАЧЫ.
КОНКУРС АДБУДЗЕЦЦА 1 КАСТРЫЧНІКА 1937 ГОДА.
У КОНКУРСЕ запрашаюцца прыняць удзел асобы абодвух полаў як са спецыяльнай драматычнай асветай, так і ўдзельнікі рабочай мастацкай самадзейнасці.
Жадаючыя падаюць заявы ў канцылярыю кіраўніцтва справамі радыёкамітэта з кароткай біяграфіяй.

ПАРК ІМЯ ГОРКАГА
5 верасня ВЯЛІКАЕ МАСАВАЕ ГУЛЯННЕ 5 верасня
ТАНЦЫ, ГУЛЬНІ, ПЕСНІ.
БОЙ КАНФЕЦІ І СЕРПАНТЫНА.
ВЯЛІКІ ФЕЙЕРВЕРК.
Выступленне артыстаў цырка і эстрады.
Пачатак гуляння ў 7 гадзін вечара.
ДЫРЭКЦЫЯ ПАРКА ІМЯ ГОРКАГА.

Калгаснікі, аднаасобнікі, школьнікі!
ЗБІРАЙЦЕ СПАРЫННЮ!

(з жыта)
І ЗДАВАЙЦЕ Ў БЛІЖЭЙШЫЯ АПТЭКІ І САНЛАРКІ па цане 7 р. за кілограм.
ЗБІРАЙЦЕ СПАРЫННЮ неадкладна пасля абмалоту, аддзяляючы яе ад зярна пры дапамозе сартыровачных машын (рэшатаў, грохата і інш. прыстасаванняў), а таксама на млынах да памолу жыта.
САБРАНУЮ СПАРЫННЮ НЕАДКЛАДНА СУШЫЦЕ Ў ЗАЦЕМНЕНЫМ, ДОБРА ПРАВЕТРЫВАЕМЫМ ПАМЯШКАННІ, РАССЫПАЮЧЫ СЛОЕМ НА ПАЛАТНЕ ПАПЕРЫ.
ДОБРАЯКАСНАЯ СПАРЫННЯ павінна быць сухой, з трэскам ламацца, чыстай, знадворку чорна-фіялетавага колеру.
АЧЫШЧАЙЦЕ ЗЯРНО АД СПАРЫННІ—ГЭТЫМ САМЫМ ВЫ АТРЫМАЕЦЕ ЧЫСТАЕ ЗЯРНО І ДАСЦЕ ДЛЯ АХОВЫ ЗДАРОЎЯ КАШТОЎНУЮ СЫРАВІНУ.
Таксама здавайце аптэкам і санларкам ЧАРНІКУ СУХУЮ, ДЗЕРАЗУ, БАДЗЯГУ і інш. віды лекавай сыравіны, неабходнай аптэкам для згатаўлення лякарстваў.
БЕЛАПТЭКАКІРАЎНІЦТВА.

У аддзел аб'яў звaніце па тэл. 21-845

КОГІЗ
Беларускае аддзяленне
г. Менск.
ПАМЯТАЦЬ і НІКОЛІ НЕ ЗАБЫВАЦЬ
Купляйце, чытайце, вывучайце кнігі аб метадах работы двурушнікаў, шпіёнаў і дыверсантаў.
ВА ЎСІХ КНІЖНЫХ МАГАЗІНАХ І КІЁСКАХ КОГІЗ'а Ў МЕНСКУ І РАЁНАХ ПРАДАЮЦЦА НАСТУПНЫЯ КНІГІ:
СТАЛІН І. В.—Аб недахопах партыйнай работы і мерах ліквідацыі трацкісцкіх і іншых двурушнікаў. Даклад і заключнае слова на Пленуме ЦК ВКП(б) 3—5 сакавіка 1937 г. Партвыд. 1937 г. Цана 15 кап.
МОЛАТАЎ В. М. — Урокі шкодніцтва, дыверсіі і шпіянажа японa-нямецка-трацкісцкіх агентаў. Партвыдат, 1937 г. Цана 30 кап.
ВЫШЫНСКІ А. — Некаторыя метады шкодніцка-дыверсійнай работы трацкісцка-фашысцкіх разведчыкаў. Партвыд. 1937 г. Цана 20 кап.
ШПІЯНАЖ КАПІТАЛІСТЫЧНЫХ ДЗЯРЖАЎ. Зборнік артыкулаў Уранава, Закоўскага, Роуана і інш. Мал. Гвардыя 1937 г. Цана 2 р.
Паступае ў продаж.
ЗАМЕЖНАЯ БУРЖУАЗНАЯ РАЗВЕДКА І КОНТРРАЗВЕДКА. Зборнік артыкулаў. Выд. Дзяржвыдата БССР. 1937 г.
ПАТРАБУЙЦЕ ПЕРАЛІЧАНЫЯ КНІГІ ВА ЎСІХ КНІЖНЫХ МАГАЗІНАХ КОГІЗ'а.

Беларуская кантора „ГЛАВРЕЗИНА“
даводзіць да ведама кліентуры, якая ўжывае ГУМАВА-АЗБЕСТАВЫЯ ВЫРАБЫ, промтэхнікі, сангігіены і шырспажыву, аб парадку прадстаўлення і прыёму
ЗАЯВАК на 1938 год.
ЗАЯЎКІ прадстаўляюцца на ўстаноўленых адзіных формах на гумава-азбеставыя вырабы і запаўняюцца згодна інструкцыі-кіраўніцтва па складанню заявак.
Прыём заявак праводзіцца Беларускай канторай «Главрезина» да 15 верасня 1937 г.
ПАСЛЯ ЎКАЗАНАГА ТЭРМІНА ЗАЯЎКІ ПРЫМАЦЦА НЕ БУДУЦЬ.
За атрыманнем форм заявак і інструкцыі па запаўненню гэтых форм звяртацца ў Белкантору «Главрезина» — Менск, Савецкая, 65, тэл. 25-965.
БЕЛКАНТОРА «ГЛАВРЕЗИНА».

Украдзена круглая пячатка няпоўнай сярэдняй школы № 10 в. Сяргеевічы, Смілавіцкага раёна. Лічыць несапраўднай.

МЯНЯЮ ПАКОЙ з маленькай кухняй у цэнтры горада на кватэру не ў цэнтры. Ленінская, 15, кв. 12, Дрыкер, з 7—9 г. веч.

Ул. Галоўлітбела № К—3030. Друкарня «Звязды», Менск, Савецкая, 63. Б., Б., Б.